Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

VEAC NOU

Organ al Consiliului General A.R.L.U.S.

ANUL XI Nr. 49 | VINERI 9 DECEMBRIE 1955 | 4 PAGINI, 25 BANI

Însemnări

Orașul sovietic de mîine

Iată o stradă largă, de pe care ți se deschid în față perspective minunate. Cîteva șiruri de copaci feresc casele de zgomotul și gazele mașinilor care gonesc încoace și încolo.

Mașina în care te afli își încetinește mersul. Intri pe o alee de cartier. Cuvîntul „cartier", fără îndoială, nu se potrivește pentru grupul acesta de case de locuit, conceput armonios și unitar. O perdea de copaci desparte „cartierul" de stradă. Fiecare casă are aer și lumină din belșug. În preajmă, vezi terenuri pe care se joacă copiii, fîntîni arteziene, terenuri sportive, scuaruri umbroase care te îmbie la odihnă.

Urmîndu-ți călătoria prin oraș, ajungi într-un raion cu teatre, muzee și cluburi. Clădirile acestea sînt mai somptuoase. Vezi răzoare cu flori, iar în mijlocul lor, statui și grupuri sculpturale care înfățișează munca avîntată și viața plină de bucurii și de belșug a oamenilor sovietici.

Călătorești mai departe. Iată, aici, casele sînt mai aproape de stradă. De-a lungul trotuarului, se înșiră magazine universale, instituții, institute de cercetări. Și aici găsești copaci umbroși, dar, în genere, tonul arhitecturii e mai sobru, mai sever.

Cînd ajungi la marginea orașului, îți oprești privirea la șirul de piloni ai liniei electrice de înaltă tensiune. Te afli în raionul fabricilor și uzinelor. De după șirurile de copaci, îți apar halele uzinelor. În dispoziția interioară a fiecărei uzine și în gruparea judicioasă a tuturor uzinelor, au dat o contribuție creatoare nu numai constructorii, ci și talentul artistic al arhitecților. Pe lîngă că răspund excelent scopurilor producției, clădirile uzinelor au culori vii, plăcute și ferestre luminoase, mari. În ele muncește cu plăcere și cu spor omul sovietic, constructorul comunismului.

Aceasta este imaginea sumară a orașului sovietic pe care se străduiesc să-l realizeze arhitecții și constructorii sovietici.

Chirurgia inimii

Acum cîteva zile, la Moscova, în timpul sesiunii științifice a Institutului de chirurgie „A. V. Vișnevski", tînărul medic N. K. Galankin a prezentat participanților la sesiune un copil de trei ani — Serioja Maiorov, un băiețaș bine dezvoltat, cu obrajii rumeni — într-un cuvînt un copil ca toți copiii de vîrsta lui. Cu 16 luni în urmă însă, salvarea vieții lui Serioja, care zăcea greu bolnav, era considerată ca depășind posibilitățile actuale ale medicinei. Copilul suferea de o boală din cele mai grave — anomalia congenitală a inimii, cunoscută și sub denumirea de „tetrada lui Fallot".

Circulația sanguină la Serioja Maiorov prezenta turburări, celulele din care sînt constituite țesuturile suferind de o continuă insuficiență în oxigen, de așa numita „foame de oxigen". Copilul nu putea să umble, deși avea trei ani. Cel mai mic efort, ca de pildă plînsul sau alimentarea, impuneau organismului eforturi suplimentare și, prin urmare, o cerință și mai mare de oxigen. Timp de trei ani, de patru ori pe zi, după luarea mesei, copilul prezenta simptome de sufocare accentuată, însoțite de leșinuri, care ar fi putut să-i coste viața.

Se impunea o intervenție chirurgicală complicată și de lungă durată, în timpul căreia chirurgul să refacă sistemul circulator deficient al bolnavului.

Se putea pune, însă, problema unei operații atît de complicate, ținînd seama de starea în care se afla copilul?

Pentru a rezolva această problemă complicată, chirurgia s-a adresat hipotermiei — refrigerația artificială a organismului, care înlesnește diminuarea și chiar întreruperea temporară a circulației sanguine fără a periclita creerul, reducînd în felul acesta și cerințele de consum de oxigen ale organismului.

...La ora zece și un sfert dimineața, Serioja a adormit inhalînd vapori de eter. Apoi a fost cufundat într-o cadă cu apă, a cărei temperatură era +4°. Au trecut 20 de minute, în care timp temperatura corpului a scăzut pînă la +34°. Copilul a fost bine șters, și apoi instalat pe masa de operație. Temperatura continua să scadă ...32° ...30° ...29,7°...29°...

Operația s-a terminat. S-au aplicat ultimele suturi, după care pacientul a fost cufundat din nou în cadă — umplută însă de data aceasta cu apă caldă. În a 24-a zi după operație, copilul a început să umble.

În analele științelor medicale, chirurgia cardiacă ocupă un loc relativ recent. Un interval de numai 7 ani desparte prima operație pe inimă, făcută în Uniunea Sovietică de către A. N. Bakulev, de ultima intervenție chirurgicală efectuată recent în clinica sa. Între o operație și alta însă, știința medicală sovietică a realizat progrese uriașe, rezolvînd probleme complicate într-unul din cele mai dificile domenii ale chirurgiei.

Turist în Romînia

Ne aflăm de cîteva zile ca turiști în Romînia. În acest răstimp ne-am străduit să folosim fiecare clipă pentru a vedea și a cunoaște cît mai multe aspecte ale vieții noi pe care o făurește poporul romîn. Vom duce cu noi multe amintiri și impresii de neuitat. Muzeul de artă populară, Galeriile naționale de pictură, Palatul pionierilor, teatrul „I. L. Caragiale", fabrica de confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej", Parcul de cultură și odihnă „I. V. Stalin", clădirea Marii Adunări Naționale, străzile și piețele animate ale Bucureștiului, minunatele concerte la care am asistat, avînd prilejul să admirăm comoara de cîntece și dansuri pline de bucuria vieții a poporului romîn, ni s-au întipărit adînc în minte și ne-au încălzit inima.

La Kiev, toate cele văzute se vor transforma într-o serie de schițe despre București și oamenii săi minunați, pe care am de gînd să le scriu.

Din București am plecat într-o scurtă călătorie pe Valea Prahovei, această podoabă a naturii romînești. Ce priveliști de neuitat ne-au oferit piscurile semețe ale Carpaților, pădurile încărunțite de zăpadă!

Dar lucrul cel mai de seamă, cel mai scump care ni s-a dezvăluit cu prilejul călătoriei noastre este sufletul poporului romîn. Frumusețea morală a acestui popor, în trecut asuprit și umilit și care acum este prins în ritmul impetuos al construirii vieții noi, ne-a impresionat profund.

Succesele pe care le-au obținut și le obțin oamenii muncii din Romînia în construirea socialismului, ne bucură mult. Cu ani în urmă, în romanul „Mama", Maxim Gorki scria că e o mare fericire atunci cînd mama și fiul sînt înrudiți spiritualicește, sînt uniți prin lupta comună împotriva exploatării. Și cît de nemărginită este fericirea noastră acum, cînd popoare întregi, state întregi, înrudite spiritualicește, păsesc pe un singur drum — drumul socialismului și al păcii!

Cînd am vizitat Galeriile naționale de pictură, în fosta sală a tronului am întîlnit un grup de țărani din Satul Nou de Jos, din nordul Transilvaniei. I-am întrebat:

— Ce vă place mai mult aici?

Țăranul Avram Filipan, ne-a răspuns zîmbind:

— Cel mai mult ne place faptul că ne aflăm aici, în fostul palat regal. În trecut, nu eram lăsați nici măcar să ne apropiem de el.

Aceste cuvinte erau spuse de un om care a înțeles că muncitorii și țăranii au devenit adevărați stăpîni ai țării. Și la fiecare pas, fiecare nou aspect ne-a convins că oamenii muncii din Republica Populară Romînă știu să conducă destinele țării lor.

Vizitînd minunata localitate Sinaia ne-am convins că în acest colț fermecător, muncitorii și țăranii romîni au făcut același lucru pe care l-au făcut muncitorii și țăranii noștri în Crimeea: ei au izgonit pentru totdeauna de acolo pe capitaliști și moșieri, creînd un adevărat oraș al sanatoriilor și caselor de odihnă pentru oamenii muncii.

Printre succesele numeroase obținute de poporul romîn, actuala reducere de prețuri la unele mărfuri de larg consum — eveniment atît de important în viața Republicii Populare Romîne — ne-a bucurat mult. Din proprie experiență știm că acest lucru dovedește creșterea și întărirea economiei socialiste, a productivității muncii și a nivelului de trai al celor ce muncesc.

Iar toate acestea înseamnă că lagărul socialist crește și se întărește. Conștiința acestui fapt ne dă noi și noi puteri în lupta pentru socialism, pentru pace.

OLEG KURIN
redactor al ziarului „Pravda Ukrainî"

Stația „Eurasia"

Un punct mic marchează pe hartă stația „Eurasia", de pe linia ferată spre Sverdlovsk. Stația se află în partea de nord a liniei, la granița raioanelor Uralului răsăritean și Uralului apusean. Cum arată și numele, ea se găsește pe linia a două continente — Europa și Asia.

Hotarul între cele două continente a fost fixat definitiv pe la 1830—40 de către marea expediție din nord, condusă de academicianul Gmelin.

Spre sfîrșitul secolului trecut, cînd se construia o linie ferată industrială, constructorii, ajungînd la lanțul muntos, au denumit această haltă „Eurasia". Iar în apropiere, spre vest a apărut stația „Evropeiskaia", iar spre est stația „Aziatskaia".

Pe aci erau atunci locurile cele mai sălbatice din Ural. În cătunele rare, oamenii îndurau o sărăcie cruntă. Ei își agoniseau hrana numai din vînătoare și din vinderea mangalului.

Acest ținut bogat a renăscut la o viață nouă în anii puterii sovietice. Taigaua nu-i mai sperie acum pe oameni. Au început exploatările forestiere, au apărut întreprinderi forestiere mecanizate. Astăzi, prin stația „Eurasia", pe lîngă turnul cu tăblițe indicatoare pe care scrie „Evropa", „Azia", locomotivele electrice duc în goană trenuri încărcate cu cărbune, minereu, cherestea și mașini.

In cinstea Congresului partidului

ZILE DEOSEBITE

Pătrunzi în incinta fabricii de produse electrotehnice „Clement Gottwald" din București... Aceeași clădire vastă — cu hale largi, spațioase — aceleași mașini moderne, aceeași simfonie a muncii creatoare.

Oamenii însă, în aceste zile, sînt parcă alții. Privești cu atenție fețele lor și nu-ți este greu să înțelegi ce mari le sînt năzuințele. Doar acestea nu sînt zile obișnuite: sînt zile de întrecere în cinstea Congresului partidului!

— Caracteristică acestei întreceri — ne spune Ion Mateica, organizator de partid la strungărie — este lupta pentru introducerea metodelor înaintate de muncă. Peste 120 de tovarăși din secția noastră lucrează după metode sovietice.

Strungarul Lazăr Iordan, candidat de partid, deși încă tînăr, s-a familiarizat cu drumul pe care, în urmă cu ani, au pășit cunoscuții strungari sovietici Bikov și Kolesov. Aplicînd metodele acestor inovatori, Lazăr Iordan a sporit mult productivitatea muncii, ridicîndu-și nivelul de trai. Lazăr Iordan și-a făcut nu de mult o casă nouă. Seara, ascultă radio și citește cărți. El și familia lui duc o viață îmbelșugată.

Neculai Țane este și el candidat de partid. El iubește noul, îl înconjoară cu dragoste. În mod concret, la secția de strungărie noul însemna strunjirea rapidă și intensivă. Neculai Țane a înțeles aceasta. Aplicînd metodele sovietice de lucru, Țane își depășește sarcinile de plan cu 120-150%.

Ascultînd cuvîntul partidului, Vasile Ionescu, Ion Ciocan și mulți alți strungari aplică metode sovietice de așchiere și văd cum linia roșie a graficului de producție urcă mereu în dreptul numelui lor.

Dar muncitorii și tehnicienii din uzină socotesc, pe bună dreptate, că lupta pentru triumful noului este un proces continuu, care cere dîrzenie, perseverență. În aceste zile deosebite, ei se gîndesc la extinderea unor noi procedee tehnologice sovietice, pe care le-au experimentat între timp. E vorba de metoda prelucrării prin scintei electrice (electroeroziune) și metoda Lazarenko (de metalizare a sculelor).

Cît privește metalizarea sculelor — această operație simplă în aparență — constînd în depunerea unui strat de metal dur pe suprafața așchietoare — duce la rezultate mari. În acest fel durata de funcționare a sculelor crește de 2-3 ori. În cinstea Congresului, frezorul Ion Olteanu lucrează toate sculele și matrițele pe baza noii tehnologii. Vasile Badea îi urmează îndeaproape exemplul.

Înainte de a părăsi întreprinderea, mi-am aruncat ochii pe un grafic de producție... În prima decadă a lunii noiembrie, strungarul Lazăr Iordan și-a depășit planul cu 134%, în cea de-a doua, cu 209%, în perioada dintre 21—28 noiembrie, strungarul a realizat o depășire de 300%.

Dar nici Lazăr Iordan, nici ceilalți muncitori de la „Clement Gottwald" nu se opresc aici. Întrecerea continuă, se extinde și cucerește noi victorii, în cinstea Congresului partidului iubit.

V. DASCĂLU

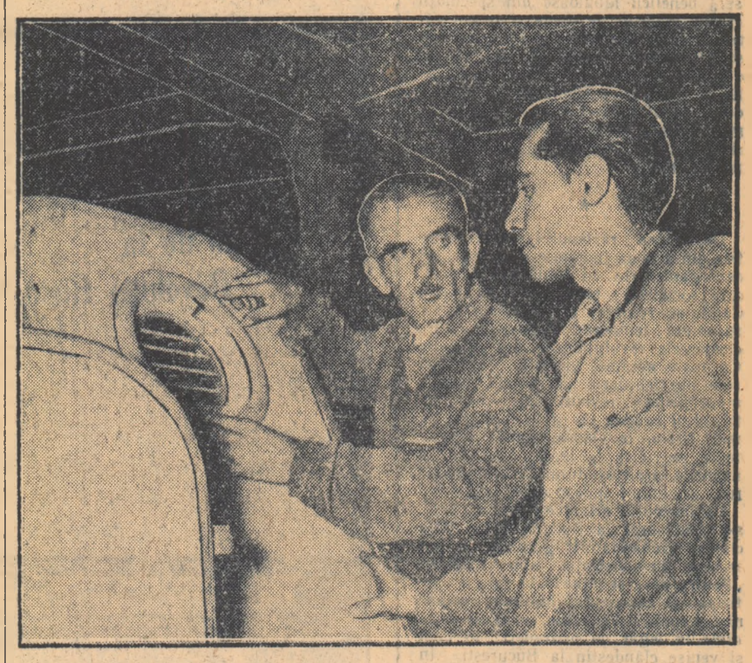

În cinstea celui de al doilea Congres al partidului, muncitorii de la secția tîmplărie a Șantierului naval din Turnu-Severin realizează lunar mari depășiri de plan. Printre muncitorii fruntași ai secției, se numără și comunistul Dumitru Mărculescu, responsabilul brigăzii de calitate, care lucrează la îmbrăcarea ușilor metalice pentru vasele pescărești. În cinstea Congresului, el și-a luat angajamentul să realizeze, împreună cu brigada lui, depășiri de plan de 65 la sută. Aplicînd consecvent metodele sovietice de lucru, brigada depășește regulat planurile lunare cu 80-90 la sută.

În clișeu: Șeful secției de tîmplărie Ion Marghescu (stînga) dă îndrumări responsabilului de brigadă Dumitru Mărculescu.

Darul constructorilor

Ger aspru! A înghețat peste noapte. E mai greu să lucrezi acum pe șantier. Drept e că soarele încearcă să dezmorțească pămîntul, dar afurisitul de vînt parcă te taie. Îmbrăcați în pufoaice, pe șantierul din Urziceni mișună sute de constructori, înfruntînd cu bărbăție vremea. Alături de el, inginerul Gheorghe Burlacu, șeful șantierului, dă dispoziții scurte și precise, ajutînd acolo unde se simte nevoie de o îndrumare tehnică.

— Nu-i timp de pierdut — spune el. Am făgăduit că în cinstea Congresului partidului vom preda S.M.T.-ului construcțiile. Unele din ele au intrat în faza de finisaj și le vom termina cu mult înainte de termen.

Privești cu multă plăcere aceste construcții. Iată noul atelier de reparații. Este aproape gata. În două-trei zile, se termină instalația podului rulant. Aci mecanizatorii vor repara tractoarele și mașinile S.M.T.-ului. În camere spațioase, se vor instala secțiile, iar în hala mare vor fi demontate tractoarele, combinele S-4, batozele, semănătorile...

Ing. Mircea Crăineanu, agronom-șef al S.M.T.-ului, spune:

— Vom avea unul din cele mai moderne ateliere de reparații. Cînd se vor întoarce tractoarele de pe cîmp, vor intra toate aici, la revizuit. Nu mai trimitem nici o piesă la centrul mecanic. Mare lucru să ai un astfel de atelier!

Zamfir Mihalache, șeful atelierului de reparație, pare absent de la această discuție. Privește în jur și parcă ar calcula ceva. Se gîndește, desigur, cum va aranja noul atelier. Într-un tîrziu, spune ca pentru sine:

— Aici mai zic și eu că poți organiza așa cum trebuie reparația pe ansamblel În cinstea Congresului partidului, vom desfășura larg, reparațiile capitale la tractoare. Constructorii s-au ținut de făgăduială: nici noi nu vrem să ne lăsăm mai prejos.

Te uiți peste tot. Aproape că nu-ți vine să crezi. În numai un an, s-au înălțat atîtea clădiri semețe! În blocul mare de locuințe, 100 de tractoriști s-au și instalat, iar în cele 10 apartamente și-au mutat gospodăria mecanizatorii căsătoriți. La celelalte clădiri noi — la club, garajul auto, remize, baie — au mai rămas de executat numai lucrările de finisaj. Pînă la 23 decembrie, vor fi predate și acestea S.M.T.-ului.

Alături de blocurile arătoase, se înjghebează niște clădiri mai mici. Pereții sînt montați din prefabricate de stuf, executate după documentația sovietică. În acest atelier, s-a și început activitatea. Constructorii întreprinderii nr. 104 au hotărît să facă tuburi pentru canalizare din beton. Prima probă le a reușit. În cîteva zile, vor începe să lucreze în serie.

Lucrările înaintează cu o repeziciune uimitoare. Săpători, zidari, zugravi, dulgheri — toți constructorii sînt în întrecere socialistă. Și pentru ca productivitatea muncii să fie mai mare, folosesc metodele sovietice Orlov și lucrul în lanț. Brigada de zidari, condusă de Gheorghe Popescu a depășit norma pe noiembrie cu 104%, brigada de zugravi a lui Anton Constantin cu 76%, dulgherii au realizat depășiri de 85%, iar săpătorii, de 79%.

Cum va arăta noul S.M.T. de la Urziceni, nu-i greu să bănuiești. Pe unde sînt astăzi schele, stive de scînduri și șoproane de ciment va fi un adevărat orășel. Alei asfaltate, străjuite de o parte și de alta de copaci falnici, flori de diferite culori. În ateliere și remize, mașinile și tractoarele moderne vor sta gata pregătite să pornească la brăzdarea ogoarelor Bărăganului, să semene sămînță de soi cu rod bogat. Constructorii își vor încărca în autocamioane uneltele și vor porni mai departe ca să înalțe alte așezări. Mecanizatorii își vor aminti mereu de darul primit acuma, în preajma Congresului partidului.

ELENA DAN

Să consolidăm prin fapte noua reducere de prețuri!

Muncitorii și tehnicienii din întreprinderea noastră, ca și oamenii muncii din întreaga țară, au primit cu bucurie recenta Hotărîre a Consiliului de Miniștri cu privire la reducerea prețurilor cu amănuntul a unor mărfuri de larg consum. Reducerea cu 5-25 la sută a prețurilor la diverse articole de îmbrăcăminte, de uz casnic, mobilă, cărți, medicamente ș.a., precum și reducerea efectuată încă în luna noiembrie, a prețului la mălai, contribuie la creșterea puterii de cumpărare a salariilor, cît și a veniturilor țărănimii muncitoare. Această reducere — a doua din 1955 — este încă o dovadă grăitoare a grijii permanente a partidului și guvernului nostru pentru ridicarea continuă a nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii.

Colectivul întreprinderii noastre este mîndru că și el și-a dat aportul la crearea condițiilor pentru reducerea de prețuri prin faptul că a reușit să îndeplinească înainte de termen planul anual.

În calitate de maistru la secția strungărie, eu am tras multe învățăminte din experiența înaintată a maiștrilor și strungarilor sovietici fruntași. Învățînd din experiența sovietică, noi am asigurat buna întreținere a mașinilor și rînduiala materialului brut și a pieselor strunjite. Pregătim din timp mașinile pentru lucru și ne procurăm încă înainte de începerea schimbului sculele și materialele necesare lucrului. Extindem metodele sovietice înaintate de strunjire rapidă și intensivă. Deosebite avantaje avem în această privință în urma organizării unei ascuțitorii speciale a cuțitelor de strung.

Înțelegînd rolul prelucrării mecanice în realizarea planului producției de obiecte finite, în cinstea Congresului partidului noi am pornit acțiunea de a asigura îndeplinirea regulată a sarcinilor de plan de către toți membrii echipei.

Astfel, noi am contribuit ca întregul sector mecanic să-și îndeplinească planul pe luna noiembrie cu 119 la sută.

Cum putem mulțumi mai bine partidului și guvernului, decît luîndu-ne angajamentul de a obține realizări și mai mari în creșterea productivității muncii și reducerea prețului de cost, pentru a consolida recenta reducere de prețuri. În aceste zile, noi căutăm să studiem și să aplicăm noi măsuri inspirate din experiența sovietică, menite să asigure creșterea continuă a producției și productivității muncii. Astfel, pentru ridicarea nivelului profesional și tehnic, vom repartiza fiecărui strungar mai calificat cîte un tovarăș mai slab pregătit, spre a-l ajuta și instrui. De asemenea, vom propune înființarea unui curs de desăvîrșire a cunoștințelor profesionale.

Sîntem hotărîți ca, aplicînd continuu, sistematic, experiența sovietică înaintată, să obținem noi succese în cinstea Congresului partidului nostru iubit.

ILIE CREȚU
maistru strungar, uzina metalurgică „Tudor Vladimirescu"-București

Visuri și fapte de fiecare zi

A. LEMKE
inginer șef al sovhozului Kulan-Utpes

In inima semipustiului din Kazahstanul Central, se întinde nemărginita stepă Kulan-Utpes. Trei sute de kilometri am străbătut noi, venind dinspre Karaganda spre aceste locuri pustii, pe drumuri greu de dibuit, iar uneori pe cărări peste pămînturile înțelenite, îndrumați de localnici kazahi. Acestea s-au întîmplat în decembrie 1954. Stepa era pustie și tăcută. Nimerisem parcă în altă lume, nouă, necunoscută. Numele stepei era și el semnificativ: Kulan înseamnă „cal sălbatic" — specie care se mai păstrează prin aceste locuri — iar Utpes înseamnă „de nestrăbătut". Stepă pe care n-o străbat nici caii sălbatici!

★

Noi toți am fost aleși cu grijă și exigență de către organizațiile de partid din Moscova, Leningrad, Rostov-pe-Don, Kiev și Karaganda și doream fierbinte să îndeplinim indicația partidului de a valorifica pămînturile înțelenite; noi toți nutream un vis măreț. Se vede că așa e firea comuniștilor — să viseze! Însă visurile comuniștilor nu sînt contemplative, ci combative, ofensive. Cîndva erau doar visuri și electrificarea Rusiei, și Canalul Volga-Don, și Centrala atomo-electrică, și socialismul. Dar acum toate acestea sînt realități de fiecare zi.

În primele zile, nu am dus-o prea bine în stepa aceasta îndepărtată. Însă ne încălzeam visînd nemărginite lanuri de grîu dese și auriu și case frumoase, bine amenajate și electricitate și conducte de apă. Deseori, nu aveam pîine, dar visam fabrici de pîine mecanizate. Greu de tot făceam rost de apă potabilă, dar discutam aprins unde e mai bine să plantăm livezi.

Acestea erau visurile și faptele noastre de fiecare zi. Nu visau niște fanteziști, ci oameni sovietici de acțiune. Gîndurile zilnice erau strîns legate de viață, de întreaga dezvoltare a patriei noastre. La Kiev, arhitecții proiectau orășelul nostru: la Stalingrad, se construiau pentru noi tractoare; în Ural, se montau pluguri puternice cu cinci corpuri; pe Don, sute de tineri patrioți, viteji și curajoși se pregăteau să plece spre pămînturile înțelenite pentru a lua cu asalt stepa pe care de veacuri creștea numai negara.

Visurile și faptele de fiecare zi au devenit inseparabile.

Iar în toamna lui 1955, cei de pe aceste pămînturi trăim aceleași evenimente care se petrec în oricare altă parte a țării noastre. Fetițele cu șorțulețe albe au plecat și aci spre școală în stol vesel, lăsîndu-i în urmă pe cei mai domoli și atrăgînd asupra lor privirile grave ale băieților. La școală, adia un miros de vopsea proaspătă. Constructorii mai adunau din curte moloz și talaș. Însă școala, cu clasele ei curate, spațioase și cu bănci noi, s-a putut deschide exact la 1 septembrie.

La festivitatea de deschidere a școlii, directorul sovhozului, Ilea Fiodorovici Tkacenko, un bărbat cărunt, înalt și cu umeri puternici, a spus copiilor că, abia cu șase luni în urmă, pe aici era stepă pustie, plină doar de negară, iar pămîntul fertil sta neatins de veacuri de mîna omului. În locul turmelor de oi și al hergheliilor, pe care le vezi acum, treceau pe aici haitele de lupi de stepă, pășteau mistreții, iar pe coline se încălzeau bursucii ce-și părăsiseră vizuinele umede.

Și răspunzîndu-i parcă directorului, elevul Volodea Budancikov, fiul unui șofer, declama cu multă simțire din Maiakovski:

Știu:
crește-va
orașul;
grădini
vor fi-n taiga.
Căci s-au născut
noi oameni
acum,
în țara mea!

Iar orășelul nostru din stepă a fost construit Desfășurînd larg întrecerea în cinstea celui de-al XX-lea Congres al P.C.U.S., constructorii și noii locuitori au dat spre folosință înainte de termen 2.500 metri pătrați de suprafață locativă — mai mult decît fusese planificat. Casele îți bucură privirea cu pereții lor roz și cafenii, cu obloanele verzi, cu acoperișurile de culoare deschisă.

Mecanizatorul fruntaș A. Meizerev, unul dintre primii comsomoliști sosiți din Moscova în sovhozul „Russko-Poleansk" de pe pămînturile înțelenite

Pe străzile cu lumină electrică, s-au înălțat case cu 2 și 3 etaje, 3 cămine cu cîte 22 camere, o clădire administrativă cu 2 etaje, un spital, o școală, fabrica de pîine, baia, cantina, grădinița de copii. În orășelul nostru, s-au mai construit un depozit de cereale, un garaj, un grajd de cai, o fermă de vite. Seara, biblioteca e plină de oameni.

Astă primăvară, a fost arat primul hectar de pămînt pentru livadă. Am procurat și am sădit puieți de meri, peri, pruni, iar împrejurul livezii am sădit frasini, arțari și mesteceni. Puieții s-au prins. Mulțumită bunei îngrijiri, ei au suportat încercările verii secetoase. Acum, sub conducerea agronomului — o fată vioaie și grijulie, comsomolista Kornienko — mai plantăm pomi pe o întindere de încă 20 hectare.

Vatra orășelului nostru a fost aleasă cu multă grijă. Ea se află în centrul terenurilor de cultură, are străzi și, fapt principal, are apă. La început, aduceam zăpadă și o topeam, sau aduceam apă din pîrîul Kulan-Utpes. Acum, scoatem apă curată, limpede din fîntînile de pe străzi. În curînd apa va fi canalizată spre locuințe: la marginea orășelului, se construiește un castel de apă. Se proiectează acum traseul viitoarei conducte de apă.

★

Ar fi greșit să se creadă că valorificarea pămînturilor înțelenite înseamnă numai aratul stepei și construirea de locuințe. Valorificarea țelinei constituie în același timp o muncă uriașă de educare a oamenilor. Aici, toate sînt altfel decît în uzine, în orașe și sate. Aici, totul e nemăsurat de complicat. Învingînd greutățile, ți se călește caracterul, priceperea de a lupta pentru a duce la bun sfîrșit lucrul început. Aici simți într-un fel deosebit sprijinul tovărășesc, ajutorul reciproc.

După cîteva luni de cînd am venit aici de la minele din Donbass, de la uzina metalurgică din Sula sau din orașul Rostov-pe-Don, oamenii au devenit altfel decît erau în primele zile. A dispărut nehotărîrea celor fără experiență, a apărut dragostea fierbinte pentru agricultură.

Se apropie iarna și tineretul visează să învețe. Vreo 15 inși termină învățătura la școala de mecanizare. Se alcătuiește un nou grup de elevi pentru cursurile de combineri și tractoriști; se pregătesc cursuri de ridicare a calificării tractoriștilor și șoferilor; a fost deschisă o școală a tineretului muncitor.

Multe fapte interesante, emoționante, s-ar putea povesti despre tineretul din sovhoz. Despre oamenii veniți să valorifice pămînturile înțelenite se pot scrie schițe și povestiri, se pot compune cîntece și versuri, se pot scrie romane. E minunat colectivul acestor oameni cu caractere diferite, cu experiență de viață diferită, dar care au creat într-un timp scurt o gospodărie socialistă puternică, în mijlocul stepei pustii.

Astăvară, a fost arșiță cumplită. Au secat cele cîteva lacuri, precum și pîrîul Kulan-Utpes. Și totuși, grîul a dat spic bun cu boabe mari. Sovhozul a valorificat pînă în iulie tot terenul înțelenit, îndeplinindu-și planul cu 140 la sută. În august, am dat ajutor colhozului vecin și am stocat fîn. Curînd, sovhozul nostru va primi 1.000 de capete de vite. Iată deci, în zilele de arșiță, comsomoliștii Denisenko și Halitov lucrau pe tractor cîte 14-16 ore în șir, depășind cu 160—250 la sută norma la cositul ierbii. La strînsul fînului, am lucrat cu toții. Au fost cosite și ierburile suculente de pe marginea pîrîului, și stuful de lîngă locurile secate, și negara din stepă. Așa că acum avem un stoc bogat de nutreț.

Toamna, stepa e deosebit de frumoasă. Inundată de soare, ea e liniștită și măreață. Pete galbene marchează terenurile cosite. Întinderile de necuprins ale arăturilor par așternute cu o mantie neagră. În preajma asfințitului, se ridică dinspre lacuri, cîrduri de gîște și de rațe. Iar cînd se lasă amurgul, gîștele și rațele se întorc zgomotoase. Iată unde își poate încerca măiestria vînătorul! Carnea de gîscă și de rață e hrană de bază la masa tractoriștilor și a familiilor mutate aici.

★

Seara, dincolo de pîrîul Kulan-Utpes, asfințitul învăluie în lumină purpurie pămînturile desțelenite. Curînd, soarele dispare iar pe cer apar stelele. De departe, vezi luminile electrice de pe străzile așezării centrale a sovhozului. Împrejur, doarme stepa liniștită, învinsă, gata să primească semințele pentru a le transforma în recoltă bogată.

Visurile se înfăptuiesc!

Din trecutul de luptă al partidului

Pagini glorioase

1917... Trecuse mai bine de un an de cînd tăvălugul de foc și sînge al războiului și al invaziei străine adusese jalea și doliul peste satele și orașele țării.

După ce frontul fusese stabilizat pe linia Siretului, venise iarna înghețătoare a lui 1916—1917. Transeele și satele țării erau secerate de coasa nemiloasă a morții; sute de mii de soldați și oameni nevoiași din spatele frontului se stingeau, uciși de tifosul exantematic. In timpul acesta, la Iași și la Cotofenești, regina Maria, „mama răniților", împreună cu ofițerii francezi, cu boierii și cucoanele din protipendadă își petreceau timpul în orgii nesfîrșite, sfidînd cu cinism și cu nerușinare jalea și lacrimile poporului.

Jaful din anii neutralității (1914—1916) cînd clasele dominante realizaseră beneficii fabuloase din speculații și din exportul de grîne și petrol către țările beligerante — era continuat și generalizat acum de imperialiștii germani în teritoriul ocupat de ei. Atît în teritoriul cotropit cît și în Moldova, populația trecea prin chinuri nemaipomenite. In aceste împrejurări se răspîndise în Romînia vestea prăbușirii țarismului.

★

Declararea războiului și evenimentele din a doua jumătate a anului 1916 dezorganizaseră cu totul vechea mișcare socialistă: mobilizarea, ocuparea Capitalei, refugiul în Moldova, întrerupseseră temporar legăturile între elementele revoluționare din mișcare. Cu toate acestea, victoria revoluției ruse din februarie a răscolit adînc muncitorimea revoluționară; atît în teritoriul ocupat, cît și în Moldova și, mai tîrziu, la Odesa, clasa muncitoare se ridică la luptă, însușindu-și lozincile proletariatului revoluționar rus, urmîndu-i îndeaproape exemplul.

La începutul primăverii anului 1917, s-a desfășurat la București, în fața clădirii comandaturii germane, o puternică demonstrație sub lozinca: **„Pentru pace și pîine!"** la care a participat și cunoscutul luptător comunist **Leonte Filipescu**, care evadase dintr-un lagăr de prizonieri german și venise clandestin la București. In timpul acesta, în Moldova, la Iași, aveau loc demonstrații și consfătuiri la care participau atît sovietele soldaților ruși de pe frontul romîn cît și soldații și muncitorii revoluționari romîni. La 1 mai 1917 avusese loc la Iași, lîngă statuia lui Al. I. Cuza, marea demonstrație ruso-română pentru pace, pămînt și libertate.

Urmaseră apoi sîngeroasele bătălii de la Mărăști, Oituz, Mărășești, din iulie și august, după care acalmia cuprinsese întregul front romîn.

Vestea insurecției victorioase a muncitorilor și a garnizoanei din Petrograd a produs un adînc răsunet în sînul proletariatului revoluționar din Romînia: a doua zi după victoria Revoluției din Octombrie, grupările revoluționare din vechea mișcare socialistă și-au manifestat solidaritatea față de guvernul sovietic și față de lozincile partidului bolșevic.

Lozinca apărării revoluționare a Republicii Sovietice împotriva contrarevoluției interne și internaționale a fost de la bun început îmbrățișată de întreaga muncitorime conștientă din Romînia. In toate manifestele editate de primele cercuri comuniste ideea luptei revoluționare în Romînia este strîns legată de lupta împotriva politicii anti-sovietice a burgheziei romîne. „Orice colaborare cu burghezia romînă — arată un manifest din perioada aceea — este o abatere de la principiile revoluționare ale socialismului, ale fraților noștri din Rusia.. Atîntiți-vă privirea și îndreptați-vă pașii numai într-acolo unde flutură steagul roșu. Trăiască proletariatul internațional. Trăiască Republica Socialistă. Trăiască socialismul revoluționar al lui Lenin!"

S-au păstrat cîteva exemplare din aceste manifeste, editate de primele grupări comuniste din teritoriul ocupat. Se păstrează, între altele, filele îngălbenite, scrise la mașină, ale vestitului „Manifest" semnat „Un grup de socialiști maximaliști", care începea cu chemarea înflăcărată: **„Strigați și cîntați de bucurie"**, și care, anunțînd începutul tratativelor de pace dintre guvernul sovietic și Germania, se încheia cu următoarele cuvinte: **„Jos cu războiul dintre popoare, trăiască războiul dintre clase... Cot la cot cu proletariatul lumii întregi și cu baionetele guvernului maximalist din Petersburg VOM INVINGE!"**

Un alt manifest confiscat de ocupanții germani, glăsuia: „...Arestările **din teritoriul ocupat, ca și cele din Moldova, dovedesc că atunci cînd e vorba de interesele de clasă nu există nici o dușmănie între burghezia romînă și reprezentanții înarmați ai burgheziei germane".** Manifestul se încheia cu avertismentul solemn: „Dacă **coaliția Mackensen-Marghiloman nu va elibera pe tovarășii noștri închiși** și mai ales dacă va mai condamna **pe vreunul din ei, trebuie să ne obișnuim a le vorbi rușește".**

„A vorbi rușește" devenise pentru poporul flămînd și asuprit unica soluție, unica nădejde. Față de creșterea avîntului revoluționar, atît „rezerva" germanofilă a burgheziei romîne din teritoriul ocupat, în frunte cu Carp, Marghiloman, Stere, Arion, cît și partizanii „Antantei" aflați la Iași, manevrați îndeosebi de Charles Vopicka, ministrul S.U.A. în Romînia, își dau mîna, peste rețelele de sîrmă ghimpată ale frontului, pentru a sugruma revoluția rusă și lupta poporului muncitor din Romînia.

In noaptea de 21 spre 22 decembrie 1917, a avut loc la Iași faimosul consiliu de miniștri la care au luat parte șefii misiunilor „aliate", inclusiv generalul țarist Scerbacev, comandantul frontului romîn, precum și conducătorii armatei romîne. La ora 4 dimineața, Brătianu a anunțat hotărîrea de a „ataca pe ruși". Drept răspuns la această hotărîre, primele grupuri maximaliste din Moldova au lansat cunoscutul manifest către muncitori, în care anunțau că armata romînă a trecut Prutul pentru a sugruma Republica Moldovenească și a răpi libertățile poporului basarabean. Manifestul se adresa soldaților romîni cu cuvintele: **„Nu întoarceți armele împotriva revoluției ruși! Nu vă ridicați împotriva țăranilor basarabeni. Nu le încălcați casa și pămîntul. Ei nu vor pe ciocoii romîni, după cum nu i-au vrut nici pe cei ruși; ei nu vor să-și piardă libertatea și pămîntul. Da, ei întind o mînă frățească spre voi, dar nu ca să fie înlănțuită de tiranii Romîniei. Rupeți cu trecutul de supunere oarbă, de robie. In mîna voastră stă puterea. Arestați și dezarmați pe călăii voștri. Răsturnați pe veneticul rege Ferdinand de Hohenzollern, pe Brătianu, pe Take Ionescu, pe toți trădătorii și înfăptuiți Republica Romînă a sovietelor muncitorilor, soldaților și țăranilor".**

Drept răspuns la acțiunile contrarevoluționare ale burgheziei romîne în Basarabia, Comitetul de acțiune social-democrat romîn, care luase ființă la Odesa, a creat un comitet militar revoluționar care se adresează soldaților romîni, chemîndu-i să întoarcă armele și să formeze unități militare revoluționare. Manifestul, editat la 11 ianuarie 1918, anunța răscoala marinarilor romîni din Sulina. A doua zi, la 12 ianuarie, comitetul militar revoluționar romîn lansa un nou manifest: **„La arme! Veniți cu toții în primul batalion revoluționar romîn"**... Cîteva săptămîni mai tîrziu, la 17 februarie 1918, comitetul militar revoluționar romîn se adresa soldaților romîni cu un nou manifest, în care îi explica acestora adevărul cu privire la intervenția în Basarabia: **„...V-au dus la acest război fratricid, tăcînd să dispară libertățile pe care poporul basarabean și le cîștigase cu arma în mînă sub oblăduirea revoluției ruse. V-au mințit că ați fost chemați în Basarabia pentru a restabili ordinea. V-au chemat ciocoii basarabeni care nu vor să dea poporului pămînt și libertate, v-au chemat pentru a înăbuși revolu-**

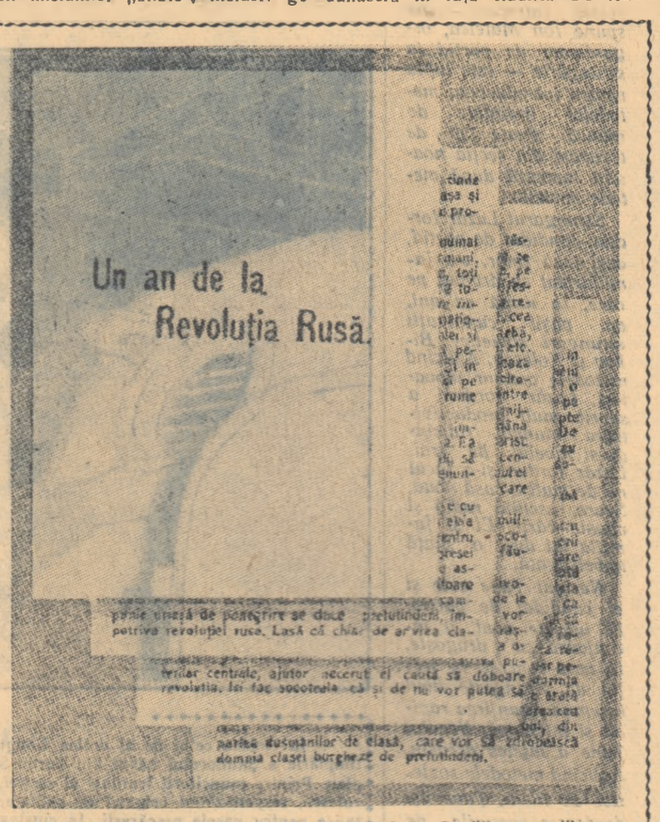

Coperta broșurii „Un an de la Revoluția Rusă", semnată „Muncitorii comuniști din Romînia", apărută în 1918.

ția care trebuia să cuprindă și să elibereze populația și țara voastră înșiși".

In cursul anului 1918, în teritoriul care continua a fi ocupat de germani, grupurile comuniste reunite în „Federația maximalistă" au dus o serie de acțiuni de luptă împotriva ocupanților și a uneltelor lor ca Marghiloman, Carp, Stere, Beldiman. La 1 mai 1918 a avut loc la București o acțiune de protest contra cotropitorilor germani. Cîteva săptămîni mai tîrziu, la 4 iunie, cînd trebuia să aibă loc procesul celor arestați la 1 mai, guvernul Marghiloman împreună cu comandatura germană au trimis detașamente de polițiști romîni și soldați germani care înconjoară Palatul Justiției, pentru a risipi masele de muncitori ce se adunaseră în fața clădirii. De teama unor complicații, arestații nu mai sînt aduși la tribunal, ci sînt anchetați pe loc, la închisoare. Muncitorii comuniști demască manevrele guvernului marionetă Marghiloman: **„De ce le este frică,** — scria Manifestul grupurilor comuniste, din 11 iunie 1918 — **nu vor scăpa, chiar dacă ar înfunda toate pușcăriile cu comuniști și și-ar asigura pe încă zeci de ani concursul militarismului german".**

In iunie 1918, muncitorii revoluționari din București și de pe Valea Prahovei se ridică la luptă împotriva autorităților germane de ocupație. 71 de muncitori sînt închiși la Doftana. In vara și în toamna anului 1918 au loc greve conduse de grupările comuniste atît în teritoriul ocupat, la uzinele „Vulcan", „Lemaitre", „Wolf" și Atelierele C.F.R. din București, cît și în Moldova. Greva ceferiștilor din Moldova din august 1918, care a avut loc la Iași, Galați, Birlad, a îngreunat transportarea trupelor intervenționiste spre teritoriul sovietic.

La 7 noiembrie, cu prilejul primei aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, grupurile comuniste din București au editat broșura „Un an de la revoluția rusă" și un manifest care spunea: **„Începută în Rusia, revoluția se va isprăvi în celălalt capăt al lumii".** In aceste condiții, sub lozincile solidarității cu Marea Revoluție Socialistă din Octombrie s-au desfășurat evenimentele revoluționare din decembrie 1918.

La 1 decembrie, după ce trupele germane au părăsit pămîntul Romîniei, familia regală se întoarce la București; guvernul urmărea să facă din această întoarcere a regelui din refugiu o așa zisă mare sărbătoare a „victoriei". Dar ziua de 1 decembrie găsește clasa muncitoare în plină frămîntare revoluționară. Muncitorii au organizat o puternică manifestație; pe străzile Bucureștiului se scandează lozinca: **„Trăiască republica socialistă!", „Trăiască majestatea sa Poporul!"** In aceeași zi 6.000 de muncitori ceferiști declară grevă și ies în stradă. La 3 decembrie, 5.000 de muncitori de la Regie se alătură grevei. Izbucnesc greve la atelierele „Sfetea" și „Minerva", la P.T.T., „Lemaître", „Lesel", în regiunea petroliferă la Moreni, Ochiuri, Tintea, Cîmpina.

La 13 decembrie are loc greva tipografilor și, în aceeași zi, masacrul din fața Teatrului Național.

Despre sentimentele muncitorimii romîne față de Revoluția din Octombrie stau între altele mărturie și următoarele constatări ale liderului liberal Vasile Cancicov, asupra evenimentelor din 13 decembrie 1918:

„Să fie oare în ajunul bolșevismului?

Trecînd astăzi, la ora 8 pe Calea Victoriei, am văzut Ministerul Industriei, Casa Vernescu, complet înconjurată, curte și stradă, de o imensă mulțime turbulentă. Erau greviștii Capitalei. Nici urmă de autoritate. Pe poarta mare a intrării era înfipt un imens steag roșu. La ușa de intrare în ministeri era fixată o pancartă de cîțiva metri lungime, tot din pînză roșie și pe care sta scris cu litere de o palmă: „Trăiască Republica Socialistă!". Pe zidurile clădirii și pe tot lungul grilajului de fier erau înfipte placarde roșii, „Jos ciocoii", „Jos burghezia capitalistă", „Trăiască comunismul". Am ajuns oare la Petrograd?"

Marghiloman, și el martor ocular al evenimentelor din 13 decembrie, scria în memoriile sale: „Se manifestă zdravăn. Am întîlnit la amiază pe Calea Victoriei o manifestație cu placarde și drapele roșii. Se striga: Trăiască revoluția rusească. Nu strigăm trăiască Franța, nici America, strigăm trăiască Internaționala".

In după amiaza aceleiași zile, cînd mitralierele începură să secere rîndurile muncitorilor neînarmați, au răsunat mîndrele și înflăcăratele chemări ale „Internaționalei", lozincile de solidaritate, calda admirație a proletariatului din Romînia față de Republica Socialistă a muncitorilor și țăranilor ruși.

Aceste lozinci au prins viață, s-au întruchipat în marea și indestructibila prietenie ce leagă astăzi poporul nostru de popoarele Țării Sovietice.

MATEI IONESCU

O discuție interesantă

MIHAI NOVICOV

Nu de mult, s-a ținut la Moscova o consfătuire a scriitorilor care scriu pe teme colhoznice. Au participat, alături de un număr mare de scriitori din toate republicile unionale, și președinți de colhozuri, activiști raionali, fruntași ai recoltelor bogate. Raportul a fost prezentat de scriitorul V. Ovecikin. După discuție, la care au luat cuvîntul zeci de scriitori, participanții s-au întîlnit cu doi membri ai guvernului: ministrul Agriculturii V. V. Matkevici și ministrul Sovhozurilor T. A. Iurkin. Consfătuirea a constituit un eveniment însemnat în viața literară a U.R.S.S., dovedind — după cum a arătat în încheiere V. Smirnov, secretar al Uniunii Scriitorilor Sovietici, cît de vie este dorința scriitorilor de „a ajuta activ partidul în munca pentru ridicarea agriculturii".

Numeroase învățăminte de preț pot să fie extrase din această consfătuire și pentru rezolvarea problemelor în fața cărora se găsește frontul literar al Republicii Populare Romîne.

In primul rînd, în cadrul discuției s-a pus o întrebare legitimă: există oare o literatură colhoznică? Pînă și printr-o simplă enunțare de acest fel, nu se îngustează oare sarcinile literaturii? Nu se înlocuiește frămîntarea vie a problemelor umane — ceea ce constituie sarcina esențială a literaturii — cu problemele administrative, de producție? Împotriva unei atari interpretări s-a ridicat cu hotărîre scriitorul A. Kalinin, autor al unor foarte populare reportaje despre viața de azi a satului sovietic. „Nu poate exista o literatură „colhoznică", — spunea A. Kalinin — nu poate exista o literatură „industrială", sau o literatură numai despre intelectualitate. Există o singură mare literatură sovietică".

Literatura sovietică e datoare — s-a subliniat în cadrul consfătuirii — să se îndrepte spre acele probleme actuale de viață care stau în centrul preocupărilor opiniei publice, iar dacă o asemenea problemă se naște în cadrul agriculturii, nu e nimic mai firesc ca scriitorii să se ocupe de ea. Reproșînd unor scriitori că scriu prea puțin despre satul sovietic, V. Ovecikin arată în raportul său că o atare absență e cu atît mai greu de înțeles cu cît „în sate se reliefează atît de puternic și măreția transformărilor noastre socialiste, dar tocmai tot acolo, la țară, se află și un nod al celor mai complexe probleme ale construcției noastre". Putem desprinde de aici un mod înaintat de a înfățișa problema temei — nu ca o problemă „în sine" (ca o chestiune de preferință a scriitorului) ci în raport cu sarcinile pe care le rezolvă întregul popor. Este semnificativ din acest punct de vedere și titlul raportului lui Ovecikin: „Nou în satul colhoznic și sarcinile literaturii".

După cum vedem, consfătuirea scriitorilor sovietici dezvoltă principiul esențial elaborat în cadrul celui de al doilea Congres al scriitorilor sovietici — principiul unei prezențe cît mai active a scriitorului în mijlocul vieții poporului, principiul intervenției cît mai eficiente în rezolvarea problemelor arzătoare ale construcției socialiste. Este important de subliniat ce, în spiritul acestui principiu, „tema colhoznică" a fost privită nu ca o „insulă izolată", ci ca parte integrantă a vieții întregului popor. A. Dementiev s-a ridicat împotriva acelor cărți în care „apar denaturate raporturile între oraș și sat". „Nu e bine — spunea scriitorul — cînd orașul dispare cu desăvîrșire din unele lucrări despre satul colhoznic, iar satul există și se dezvoltă parcă de la sine". Tot astfel scriitorul Sabit Mukanov, și-a exprimat părerea că „în literatura care tratează despre deșteleni rea pămînturilor noi nu se arată această acțiune ca o cauză a întregului popor, nu se arată că participă la ea toate republicile, că un rol important joacă populația locală".

Din aceste luări de atitudine, scriitorii din R.P.R. au fără îndoială de învățat, întrucît și în literatura noastră rezolvarea unor probleme privind viața de la țară se face citeodată „izolat", fără a se reliefa că bătălia pentru ridicarea agriculturii este de fapt o cauză a întregului popor. De pildă, tocmai din insuficienta încadrare a întîmplărilor din satul Udupu în viața țării, izvorăsc unele din slabe ale unei nuvele atît de reușite ca „Desfășurarea" lui Marin Preda.

Urmărind discuțiile ce s-au purtat în jurul „temei colhoznice" în literatura sovietică, te impresionează în primul rînd efortul permanent al participanților de a deschide discuției un orizont cît mai larg. Scriitorii au dezbătut cu competență problemele concrete ale construcției socialiste în agricultură. In legătură cu aceste probleme s-au ciocnit păreri. Astfel, în raportul său V. Ovecikin a pornit de la constatarea că azi problema centrală în satul sovietic este problema cadrelor. Scriitoarea Galina Nikolaeva a considerat că nu e just a reduce totul la atît, susținînd că sînt și alte sarcini care-i par cel puțin tot atît de însemnate ca, de pildă, problema legăturii între oraș și sat, a influenței reciproce între industrie și agricultură, problema planificării etc.

In centrul discuției a stat năzuința scriitorilor sovietici de a reflecta cît mai desăvîrșit adevărul vieții. Participanții la consfătuire s-au ridicat în unanimitate împotriva oricărei înfățișări „festive" sau idilice a realității. Frumusețea vieții sovietice nu are nevoie de împodobiri artificiale. Măreția ei țîșnește chiar din fapte. Numeroși vorbitori au subliniat că tocmai imensul rol educativ al literaturii sovietice o obligă să reflecte viața așa cum este: cu marile ei izbînzi, dar și cu greutățile ce mai trebuie învinse. De altfel, tocmai o atare pasiune în lupta împotriva a tot ce e negativ în viață așteaptă cititorii de la literatură.

„In statutul partidului stă scris — spunea tînarul și talentatul prozator Tendreakov — că acela care înlocuiește critica cu atitudinea de parada și apologia, nu are dreptul să fie considerat membru de partid. Acest principiu se poate aplica, de bună seamă, și literaturii sovietice. Știm cu toții și repetăm adesea că literatura noastră sovietică trebuie să fie partinică. Consider că dacă într-o lucrare critica din viață este înlocuită cu lustrul și cu atmosfera de paradă, acea lucrare nu merită să fie considerată partinică. Una din sarcinile de bază ale literaturii noastre este de a cultiva spiritul critic în mase".

Am socotit că e util să insistăm asupra acestor formulări ale lui Tendreakov, întrucît ni se pare că ele răspund foarte bine unora din neajunsurile ce mai persistă în viața noastră literară. Atitudinea critică a presei de partid față de tendințele negativiste manifestate în unele lucrări literare a fost interpretată pe alocuri drept un fel de „renunțare la critică". Nimic mai greșit. Așa după cum construcția socialistă nu se poate lipsi de critică și autocritică, tot astfel și literatura realismului socialist — menită să reflecte și să ajute construirii socialismului — este de neînchipuit fără o înfierare necruțătoare, plină de pasiune, a tot ce e negativ în viață, a tot ce frînează mersul nostru înainte, a tot ce reprezintă moștenire a blestematului regim capitalist. O atare critică presupune însă situarea hotărîtă pe pozițiile spiritului de partid, încrederea fermă în forțele înaintate ale societății, în superioritatea și victoria socialismului.

Unul din scriitorii care a devenit în ultimul timp deosebit de popular în U.R.S.S. tocmai prin pasiunea cu care dezvăluie și biciuiește diferitele laturi negative ale vieții e Valentin Ovecikin. Volumele sale de reportaje („In prima linie", „Cu propriile mîini") s-au răspîndit în tiraje de masă cu uimitoare repeziciune. Și tocmai Ovecikin a făcut în raportul său o prețioasă precizare foarte prețioasă: „Există — zicea el — o mare minie de gospodar împotriva a tot ce ne împiedică să trăim mai bine, împotriva lipsurilor, dorința fierbinte de a înlătura toate obstacolele din drumul construirii comunismului, ca să putem înainta mai repede pe acest drum. Dar există și degustarea mic-burgheză a greșelilor și lipsurilor noastre. Unii autori înlocuiesc tipizarea fenomenelor negative prin aglomerare, prin colecționarea a tot felul de amănunte care le cad sub ochi în viața noastră. Și iată că uneori asemenea negustori de vechituri debarcă în cărți tot conținutul traistelor lor, pretinzînd că aceasta ar fi adevărul vieții. Noi însă avem un singur adevăr — adevărul comunismului, adevărul partidului nostru constructor al comunismului, adevărul uriașei noastre cauze general-umane. Acest adevăr trebuie să-l întruchipăm în operele noastre".

Iată un criteriu, pe cît de limpede, pe atît de categoric. Și, de fapt, tocmai cu acest criteriu am fi putut rezolva mult mai repede și cu mult mai mare folos faimoasa discuție cu privire la „pete". In romanul de la care s-a pornit discuția („In orașul de pe Mureș" de Francisc Munteanu) există neîndoios multe elemente ale „miniei gospodarului comunist". Aceste elemente — care deosebesc favorabil romanul amintit de unele producții contaminate de zugrăvirea „festivă" a realității — sînt neîndoios laturi pozitive ale romanului. Dar sînt de bună seamă și scăderi care trag romanul spre uliță negustorului de vechituri (de pildă cunoscuta „pată" din biografia lui Oniga). Iar filmul „Directorul nostru" a fost criticat de către opinia publică tocmai pentru că în el parcă predomina o atmosferă de hală de vechituri. In ciuda multor scene scrise cu talent, spiritul de „degustare" mic-burgheză a slăbiciunilor umane și de neîncredere în arta noastră nouă predomină și în piesa „Preludiul" de Ana Novac. Din nou experiența sovietică ne ajută să ne orientăm mai cu ușurință și în dezbaterile noastre.

E interesant de menționat că în cadrul consfătuirii de la Moscova a fost luminată și latura teoretică a problemei amintite. Astfel, tot Ovecikin, în răspunsul său la observațiile participanților, a combătut și pe cei care afirmaseră că operele în care predomină pasiunea critică ar trebui să fie considerate un fel de varietate nouă a realismului critic. Pe drept cuvînt Ovecikin a respins o asemenea interpretare vulgarizatoare. Orientarea realist-critică era corespunzătoare unei epoci anumite. Ea nu poate răspunde problemelor realismului socialist, tot așa cum nu poți popula cu zeii Olimpului antic romanele fantastice din epoca energiei atomice. Operele epocii noastre în care predomină elemente critice aparțin realismului socialist în aceeași măsură ca și operele care glorifică faptele eroice. Aceste opere aparțin realismului socialist pentru că și în ele — ca și în celelalte — pulsează încrederea nestrămutată în victoria socialismului. Iar dacă vreo operă scrisă în zilele noastre nu este străbătută de la un capăt la altul de încrederea în victoria socialismului, o atare operă nu numai că nu este realist-socialistă, dar nu este realistă în general. Nu este realistă pentru că denaturează viața.

Bogată în învățăminte a fost și discuția ce s-a încins în jurul volumului Galinei Nikolaeva „Poveste despre un director de S.M.T. și un agronom-șef" (cunoscută cititorilor romîni sub titlul „Poveste despre Nastea Kovșova"). Ovecikin a criticat scrierea pentru nerespectarea adevărului vieții, pentru orientarea nerealistă, idilizată.

Galina Nikolaeva a replicat invocînd practica Partidului Comunist de a elabora hotărîrile sale tocmai pe baza sintetizării exemplelor celor mai înaintate născute de viața însăși. Totodată, scriitoarea a luat atitudine critică față de unele laturi ale creației lui Ovecikin. Referindu-se la nuvela acestuia „Cu salutări de pe front", G. Nikolaeva spunea că această nuvelă „e minunată din punct de vedere documentar, dar de ce îi lipsește un avînt antrenant? De ce n-a devenit populară? Aici nu este vorba de necunoașterea realității. Poate e lipsă de talent? Nu, Ovecikin are talent. Sau lipsă de îndrăzneală? Nu, există și îndrăzneală. Atunci ce lipsește? Lipsește orientarea justă, principială, lipsește sufletul omenesc".

Această problemă, pusă de Galina Nikolaeva, a constituit o a doua problemă principală a consfătuirii. Mulți vorbitori au criticat nuvela despre Nastea Kovșova, dar cu toții au trebuit să recunoască puternicul ecou pe care l-a stîrnit în rîndurile cititorilor. „E vie nuvela! Nastea Kovșova trăiește" — spunea scriitorul Zalighin. Și se întreba: de ce? Acestei întrebări s-a simțit nevoit să-i dea răspuns și Ovecikin. In cuvîntul de încheiere a referatului el a dat următoarea explicație: „...cititorul nostru cere diverse forme ale literaturii, în special opere pătrunse de un cald lirism. Avem multe fete de această vîrstă cu Nastea Kovșova, care ar vrea să citească ceva despre ele însele". Se poate adăuga că, dacă aceste fete s-au recunoscut în Nastea, pînă și numai faptul acesta e o dovadă că lucrarea Galinei Nikolaeva nu e lipsită de valoare.

Scriitorul Zalighin a dezbătut aceeași problemă în legătură directă cu problemele măiestriei.

„Ce se întîmplă în literatura noastră în acel sector concret în care lucrăm? — zicea el. Cînd încerc să mă lămuresc, în fața mea se ridică dintr-odată figurile a doi scriitori care parcă ar reprezenta un fel de extreme în literatura noastră cu teme colhoznice din ultimii doi ani. „De o parte, Valentin Ovecikin, iar de cealaltă — Galina Nikolaeva. Iată două stiluri diferite, două moduri diferite de a ataca tema în urmărirea aceluiași scop literar. Exprimîndu-mă întrucîtva mai brutal, mai tăios, aș spune așa: dacă la Nikolaeva oamenii există citeodată cu totul în afara unor probleme și sarcini concrete, la Ovecikin se întîmplă adesea că sînt probleme fără oameni".

De bună seamă, e greu de cuprins într-un articol de ziar toate implicațiile unei discuții atît de interesante. Cîteva probleme totuși ar putea fi desprinse.

In primul rînd, ne pare foarte actuală observația lui Zalighin cu privire la pericolul pe care-l reprezintă unilateralitatea în creație. Mulți din scriitorii noștri ar trebui, credem, să mediteze asupra acestei probleme: nu cumva cultivîndu-și prea stăruitor stilul, alunecă în manierism? De pildă, este neîndoios că tendința spre o cît mai mare autenticitate, spre o autenticitate aspră, citeodată brutală, e o calitate la un scriitor. Dar, prin abuz, tocmai această calitate poate împinge pe nesimțite pe același scriitor pe panta naturalismului.

In al doilea rînd, confruntarea lucrărilor a doi scriitori — Nikolaeva și Ovecikin — a ilustrat parcă teza dezbătută la Congresul al doilea al scriitorilor sovietici cu privire la diversitatea de stiluri și curente în literatura sovietică. A fost din nou combătută cu putere tendința unor critici de a trage literatura pe linia uniformizării. Fiecare stil personal e un cîștig pentru literatură. Literatura, iar o dată cu ea și critica literară, e vital interesată ca orice stil personal să se dezvolte pe linie proprie, să originalității; ba, mai mult, e datoare să ajute din plin o atare dezvoltare.

In sfîrșit, merită să zăbovim și asupra destinului personajului literar Nastea Kovșova. Ce s-a întîmplat, adică? In ciuda unui anumit dialog între personaj și viață, personajul trăiește datorită lirismului, am adăuga: și datorită romantismului său. E un semn al vremii, incontestabil. Evident că și aici orice unilateralitate este periculoasă, că și aici legătura cu viața este condiție necesară a succesului. Și totuși tînărul vrea să viseze, așteaptă din partea scriitorilor lucrări care să-l ajute să vadă tot ce e mai frumos în viața cea nouă, în orice sector al ei. Oare nu se simte și la noi necesitatea acută de a prezenta tinerețului, în laturile lor eroice, cele mai variate îndeletniciri și profesiuni, ce a crește tinerețul în spiritul dragostei neprecupețite pentru munca sa, pentru meseria sa? Și oare mult s-a făcut pînă acum în această direcție? Îndreptarea cam unilaterală a literaturii spre temele din trecut, n-a împiedicat oare puternica reliefare artistică a eroismului cotidian al vieții noi?

Ne-am întors deci, într-un fel, la chestiunea de la care am pornit: raportul între elementele pozitive și cele negative în zugrăvirea vieții noi și a oamenilor noi. Și ni se pare că cel mai bun răspuns, cu care am putea încheia această sumară și incompletă prezentare, ar putea fi cel pe care l-am găsit în cuvîntarea scriitorului Tendreakov. Sarcina literaturii, spunea dînsul, „nu constă nici în zugrăvirea elementelor pozitive, nici în zugrăvirea celor negative, ci în zugrăvirea luptei elementelor pozitive cu cele negative, între ceea ce se naște și ceea ce moare, în zugrăvirea luptei văzută ca un proces".

Carnet cultural

Din planul editurii «Sovetski Pisatel»

Planul pe 1956 al editurii „Sovetski Pisatel" prevede tipărirea a peste 300 de cărți cu un tiraj total de 11 milioane exemplare.

Planul prevede editarea unui mare număr de cărți ale scriitorilor din republicile unionale, printre care 44 opere de proză, 90 culegeri de poezii și 40 cărți de critică și de teorie a literaturii. Va continua de asemenea tipărirea de culegeri în „Biblioteca poetului". Vor fi publicate în ediții ample versuri de I. Bunin, N. Gnedici, V. Jukovski, S Esenin, A. Cantemir, N. Ogarev ș.a.

Legăturile literare anglo-sovietice

In timpul unei călătorii în Anglia, un scriitor sovietic vorbind la o conferință despre cărțile colegilor săi, nu-și putea aminti numele unuia din eroii romanului lui V. Ajaev, „Departe de Moscova". Cineva din publicul ce se afla în sală rosti numele acelui erou. Și s-a întîmplat adesea ca în cursul călătoriei sale grupul de literați din care făcea parte și acel scriitor să se convingă că literatura sovietică își cucerește simpatia tot mai mare a poporului englez. Acestea le-a povestit Boris Polevoi în cuvîntul de deschidere rostit la seara de literatură engleză, ce s-a organizat de curînd la Casa Centrală a Scriitorilor din Moscova.

Boris Polevoi a vorbit despre prietenia popoarelor din Marea Britanie și Uniunea Sovietică, despre relațiile ce se întăresc între aceste două mari țări. El a relatat că în privința editării cărților lui Byron, Walter Scott, Dickens, Bernard Shaw Uniunea Sovietică ocupă primul loc în lume.

In cadrul aceleiași seri, M. Zenkevici, V. Lesik I. Kașkin, E. Kalașnikova, S. Șengheli au citit traduceri din operele clasicilor literaturii engleze și scoțiene, precum și din lucrările scriitorilor contemporani din Marea Britanie. S-au citit fragmente din R. Burns, W. Shakespeare, Shelley.

Cinematograf stereoscopic în Astrahan

De curînd, în sala „Okteabr", una din cele mai frumoase săli de cinema din Astrahan, s-a deschis un cinematograf stereoscopic.

La instalarea aparatului pentru proiecția stereoscopică a colaborat un grup de oameni de știință, membri ai Institutului unional de foto-cinematografie. Ecranul noului cinematograf întrece de aproape două ori, ca dimensiuni, ecranul cinematografului stereoscopic din Moscova.

Primele filme prezentate în fața publicului au fost „Maeștrii sportului" și „Nalîm".

Cărți noi în biblioteca A.R.L.U.S.

Mavr (Ianka) Povesti i rasskazi (Povestiri și schițe) I 54.403 Gosizdat B.S.S.R. 1955. — Fridland (L) Po dorogam nauki (Pe drumurile științei) I 54405 Lenizdat 1954. — Cikovani (Simon) Novie Stihi (Versuri noi) I 54411 Zarea vostoka, Tbilisi 1954. — Scott (Walter) Aivengo (Ivanhoe) Moskovski rabocli, Moskva 1954. — Istorlia profsoîuznogo dvijeniia v SSSR (Istoria mișcării sindicale din U.R.S.S.) I 54.453 Profizdat, 1954. — Voprosi ekonomiki soțialisticeskogo promișlennogo predpriiatia (Probleme privind economia întreprinderii industriale socialiste) I 54451 Profizdat 1954. — Propp (prof. V. Ia.) Russkii gheroiceskii epos. (Eposul eroic rus) II 59.847 Izdat. G.L.U. 1955. — Sessia Akademii Nauk SSSR po mirnomu ispolzovaniiu atomnoi energhii 1—5 iulea 1955. (Sesiunea Academiei de Științe a U.R.S.S. consacrată folosirii energiei atomice în scopuri pașnice) I 59.842 Izdat. A. N. SSSR 1955. — Liventev (N.M.) Elektro-mediținskaia apparatura (Aparatajul electro-medical). II 59.835 Medghiz 1955. — Atlas mira (Atlasul lumii) III 59.736 Moskva 1954. — Balet. Gos. Bolșogo teatra SSSR (Baletul Teatrului Mare al U.R.S.S.) II 59.810 Izoghiz 1955.

O comedie a lui Shakespeare pe ecran

Studioul „Lenfilm" din Leningrad a realizat o nouă producție cinematografică în culori. Este vorba de filmul „A doua sprezecea noapte", transpunerea pe ecran a cunoscutei comedii a lui W. Shakespeare. Scenariul a fost scris de I. Frid, care este și regizorul filmului.

Expoziție de cărți străine pentru copii

De curînd s-a deschis la Moscova o expoziție de literatură străină pentru copii, cuprinzînd volume de cultură generală și de știință popularizată.

Sînt expuse cărți apărute în ultimii ani în țările de democrație populară, precum și în S.U.A., în Anglia și Franța.

A. S. BANTIKOV: „Pe punte"

O „Zi A. R. L. U. S."

Vestea despre „Ziua A.R.L.U.S." pe care comisia A.R.L.U.S. a organizat-o pentru duminică, s-a răspîndit repede printre locuitorii comunei Bratei din raionul Mediaș. Din loc în loc afișele anunțau programul manifestărilor. Ele invitau pe iubitorii de literatură să vină în cursul dimineții la bibliotecă pentru a lua parte la prezentarea romanului „Pămînt desțelenit" de M. Șolohov; pe deputați, la sfatul popular, pentru a discuta activitatea lor în lumina experienței deputaților sovietici; pe cei mici, la școală, să asculte basme ruse și sovietice. După amiază, locuitorii comunei erau poftiți la căminul cultural, pentru a asista la un jurnal vorbit de actualități sovietice.

Pentru bucuria celor mici

Sosi și duminica. Încă nu se luminase bine de ziuă, cînd pe ulițele comunei au început să răsune glasuri voioase de copii. Mai erau vreo două ore bune pînă la zece. Însă cei mai tineri locuitori ai comunei Bratei, fetițe și băieți, nerăbdători ca toți copiii, au și început să se adune la școală. Cîntece vesele răsunau în sala de clasă, unde se aflau vreo 150 de copii. Gălăgia se potoli odată cu sosirea învățătoarei.

— Copii, astăzi o să ascultați povestea frumoasei Ludmila și a viteazului Ruslan, scrisă de marele poet rus Pușkin.

Pioniera Rodica Tolciu, o fetiță slăbuță, cu ochi vioi și cosițe bogate, ieși în fața „publicului" și, cu glasul plin de emoție, începu să recite:

Sînt vechi povești din vremuri alte
Care urechea mi le-ascultă...

Micii ascultători au urmărit cu emoție întîmplările prin care trece Ruslan, în căutarea Ludmilei. Ei au răsplătit cu aplauze vii pe talentata povestitoare.

Apoi, pe un ecran, începu să prindă viață povestea curajosului pionier sovietic Fedea. Diafilmul sovietic „Trei spice" înfățișa imagini din viața unui sat colhoznic care în anii războiului a fost vremelnic cotropit de fasciști. Datorită eroismului și multor sacrificii, pionierul Fedea și prietenii săi au reușit ca — după ce au distrus recolta, pentru a nu cădea în mîinile hitleriștilor — să păstreze soiul superior de grîu obținut în colhozul lor.

Într-un tîrziu, cînd programul s-a terminat, copiii au părăsit cu regret sala în care au petrecut cîteva ore minunate.

„Minunată carte, trebuie s-o citim și noi!"

În două încăperi spațioase și bine încălzite se află biblioteca comunei. În rafturi sînt rînduite cu grijă cărți, broșuri, reviste.

În acea dimineață de duminică, biblioteca găzduia numeroși tineri — fete și flăcăi din gospodăriile din sat. Printre ei se aflau și virstnici, ca, de pildă, țăranul muncitor Ștefan Lang, cunoscut în întreaga comună ca unul din cei mai pasionați cititori. Cu toții veniseră să asculte prezentarea cărții „Pămînt desțelenit", pe care urma s-o facă profesoara Silvia Enache.

Profesoara își începu expunerea printr-o descriere a pitorescului ținuturi de pe malurile Donului, apoi vorbi despre viața cazacilor, zugrăvită cu atîta măiestrie de Șolohov în romanul „Pămînt desțelenit". Ascultînd cîteva fragmente din carte, în care se arată cum au primit cazacii hotărîrea cu privire la colectivizarea agriculturii, cum au luptat muncitorii veniți de la oraș și țăranii comuniști pentru organizarea colhozului, mulți dintre cei prezenți au retrăit în amintire episoadele formării gospodăriei colective din propria lor comună.

— Minunată carte, trebuie s-o citim și noi! — îi spuse colectivistul Mihail Gref surorii sale.

Alții, care o citiseră, își arătară dorința de a citi și cealaltă operă a lui Șolohov, romanul „Pe Donul liniștit".

Izvor de prețioase învățăminte

Pe la orele 12, s-au adunat la sfatul popular deputații comunali, printre care tov. Livia Sărășan, Roman Prosteanu, deputatul raional Gh. Mărgineanu ș.a. La invitația comisiei A.R.L.U.S., ei și-au rezervat această dimineață studierii broșurii „Sovietul sătesc din Dendinovo — din experiența lui de muncă".

— Deputații sovietului sătesc — a arătat Emeric Sas, președintele sfatului popular — lucrează în cele mai importante sectoare ale gospodăriei colhoznice. Munca lor e exemplu pentru toți colhoznicii. Îngrijindu-se de dezvoltarea continuă a producției agricole, deputații sovietici luptă cu perseverență pentru introducerea celor mai noi realizări ale agrotehnicii și experienței înaintate.

În lumina experienței deputaților sovietici, reprezentanții alegătorilor din comuna Bratei au discutat și despre munca lor.

— Noi, a spus unul dintre deputați, cunoaștem de obicei problemele satului, sezisăm lipsurile, dar nu întotdeauna știm să le găsim rezolvarea. De exemplu, am aflat că unii țărani au rămas în urmă cu curățatul și tratatul semințelor. Noi însă n-am îndrumat la timp munca acestora. De aceea, cînd au început însămînțările, acei care nu și-au selecționat semințele au trebuit să se întoarcă de la cîmp, ceea ce a contribuit la întîrzierea însămînțatului.

Relevînd că nu se dă încă întotdeauna destulă atenție satisfacerii cerințelor oamenilor din sat, deputatul raional Gh. Mărgineanu a arătat că ar trebui să se rezolve cît mai urgent cererile unor cetățeni pentru locuri de case.

Multă vreme au dezbătut deputații în acest fel problemele legate de activitatea lor obștească. Discuția a fost rodnică.

Un jurnal vorbit

După amiază, locuitorii comunei se grăbeau să ajungă la căminul cultural. Pe la orele 16, în sala căminului, se aflau peste 300 de colectiviști și țărani muncitori — romîni și sași — veniți să asculte jurnalul vorbit de actualități.

În cadrul jurnalului a fost prezentată, pe înțelesul sătenilor, poziția delegației sovietice la Conferința de la Geneva a miniștrilor Afacerilor Externe, măsurile concrete propuse de Uniunea Sovietică cu privire la realizarea securității europene, la rezolvarea problemei germane, a dezarmării, precum și în legătură cu dezvoltarea contactelor între est și vest.

În continuare, folosind datele cuprinse în raportul ținut de L. M. Kaganovici la cea de a 38-a aniversare a Marii Revoluții din Octombrie, au fost înfățișate ascultătorilor succesele agriculturii sovietice.

Apoi s-a vorbit despre realizările obținute de colectiviștii din G.A.C „Scînteia" Bratei, precum și de către țăranii muncitori cu gospodărie individuală din comună prin folosirea metodelor agrotehnice înaintate.

Cu un sentiment de mîndrie au ascultat cei prezenți știrea că, în cinstea Congresului al II-lea al partidului, colectiviștii de la „Scînteia" au terminat primii în raion însămînțările de toamnă, iar numeroși țărani din comună și-au îndeplinit îndatoririle față de stat, predîndu-și la timp cotele.

Pe scenă au apărut apoi echipele artistice ale școlii textile din Mediaș și ale căminului cultural din Bratei. Melodiile cîntecelor romînești, maghiare, rusești, germane, recitările și scenetele prezentate, au fost răsplătite din plin cu aplauze de către țăranii muncitori romîni și sași, care au stat pînă seara tîrziu la această manifestare.

★

Inițiativa comisiei A.R.L.U.S. din comuna Bratei de a organiza o duminică A.R.L.U.S., s-a dovedit a fi binevenită.

Succesul de care s-a bucurat această acțiune se datorește în primul rînd faptului că „Ziua A.R.L.U.S." a fost organizată în strînsă colaborare cu organizația U.T.M., cu sindicatul mixt al salariaților din comună și cu colectivul de conducere al căminului cultural, avînd în același timp sprijinul direct al profesorilor și învățătorilor din comună.

Cu o săptămînă înainte, activiștii organizațiilor de masă și culturale din comună au alcătuit programul manifestărilor și au stabilit sarcinile concrete ce revin fiecărei organizații. Colectivul de profesori și agronomul din comună au întocmit referatele și recenzia romanului; președintele sfatului popular și cîțiva deputați au pregătit consfătuirea cu deputații; organizația U.T.M. și cea sindicală s-au îngrijit să asigure participarea cetățenilor interesați în problemele ce urmau să fie discutate în cadrul diferitelor manifestări.

Inițiativa comisiei A.R.L.U.S. din comuna Bratei trebuie urmată și de alte comisii A.R.L.U.S. de la sate, care au datoria să desfășoare în duminile de iarnă o activitate bogată și folositoare.

FLORICA SAVA

Pe o stradă din Moscova

LEONID LENCI

Într-un oraș atît de mare cum e Moscova, se petrec zilnic pe stradă multe întîmplări. E și firesc: ritmul de viață al marelui oraș este impetuos.

Un vechi prieten, care a petrecut două săptămîni la Moscova, mi-a trimis o scrisoare dintr-un îndepărtat și liniștit orășel situat în răsăritul țării. Iată ce-mi scrie el:

„Am plecat cu impresia că voi, moscoviții, mișcați din picioare chiar și în somn, de parcă v-ați tot grăbi undeva!"

...Întîmplările străzii sînt diferite. Uneori ele sînt dramatice, alteori hazlii, iar de cele mai multe ori — emoționante.

Un nod de fetiță, cîrnă, cu ochii larg deschiși, s-a rătăcit de mama ei. Strînge la piept un ursuleț de pluș fără o ureche și plînge cît o fine gura, cu disperare, cu pasiune chiar. Un milițian rumen, voinic, spătos și foarte tînăr, o consolează stîngaci. Seamănă mult cu Alioșa Popovici din tabloul lui Vasnețov. Asemănarea e atît de frapantă, încît îmi trece prin cap un gînd hazliu: dacă m-aș duce acum la Tretiakov, aș vedea pe tablou tot trei cai, însă de data aceasta numai doi călăreți!

„Alioșa Popovici", aplecat spre fetiță, o liniștește cu voce de bas:

— Nu plînge, păpușo, o s-o găsim pe mămuța ta...

„Păpușa" începe să plîngă mai tare, cu mai multă disperare. Poate că acesta o sperie cu milițianul. („Dacă mai plîngi, să știi că te dau milițianului!"). Și iată că aici, pe stradă, îndată ce mama a dispărut, milițianul cel înfricoșător s-a și ivit. Și acum o scrutează cu ochii săi mari și o mîngîie cu stîngăcie pe părul castaniu. Iar mîna lui e aspră și puternică. Cum să nu te sperii!

Trecătorii se opresc. Și, bineînțeles, încep s-o critice pe mama cea distrată.

Deodată apare mama. Palidă, cu ochi speriați, cu pălăria alunecată într-o parte.

— Galocika!... Fetița mea!...

„Alioșa Popovici" îi face mamei o mustrare aspră, însă ea nu-l ascultă. O strînge la piept pe Galocika și o sărută pe obraji, pe năsuc, pe frunte, pe ochii veseli și fără nici o urmă de lacrimi. Totul s-a terminat cu bine. Oamenii se împrăștie. Pleacă cu toții care încotro, uitînd pe loc și plînsul fetiței, și pe mama cea distrată, și pe „Alioșa Popovici", cu epoleții de sergent de miliție pe umerii lați. El se întoarce de asemenea la postul său. Pe fața rumenă, tipic rusească, parcă e scris:

— „M-da, așa nu-i la fel cu a sta călare pe calul murg de la Tretiakovka! Slujbulița-i cam anevoioasă!"

Dar m-am îndepărtat de subiect. Trec la relatarea întîmplării neobișnuite, al cărei martor am fost la sfîrșitul verii.

Veniserăm în oraș pentru o zi, dintr-un sanatoriu din împrejurimile Moscovei, unde îmi petreceam concediul de odihnă. Era o amiază dogoritoare de vară, cînd culorile palide ale Moscovei devin vii și puternice, iar asfaltul nostru cenușiu și tocit este atît de sfîșietor de alb, ca în sud, încît îți face impresia că îndată ce o vei coti după colț, te va întîmpina marea cu reflexele ei albăstrii, unice!

Mergeam în sus pe Petrovka și, inspirînd mirosul de benzină arsă, mă gîndeam cu plăcere la clipa în care mă voi întoarce la umbra mesteacănilor bătrîni din parcul sanatoriului pe care îl îndrăgisem.

Și deodată mi-am dat seama că în fața mea se întîmplase ceva. Mașinile care se opriseră și mulțimea pietonilor formaseră în piață, la capătul străzii Stoleșnikov, un „dop" uriaș. Mînat de o vie și naturală curiozitate, mării pasul. Cînd mă apropiai, auzii o voce de bas de o uimitoare frumusețe.

Întreb pe oamenii din fața mea:

— Ce s-a întîmplat?

— Cîntă!

— Cine cîntă?

— Dumneata n-auzi? Și te rugăm să nu ne deranjezi!

Cîntecul venea dinspre stradelă, de undeva de sus. Oare ce mi se mai năzărește?! Nu cumva a coborît un înger din cer și a început să cînte de dragul timpului frumos? Însă îngerii au voce de tenor, de soprano, pe cînd aici răsuna un bas profund, catifelat!

În mulțime se aud șoapte:

— Ce voce!... Parcă ar fi Șaliapin!

— Mergeam pe stradă, aud pe cineva cîntînd, și-mi ziceam că se transmite la radio. Și cînd colo, el!

— Dar în ce limbă cîntă, cum credeți?

— Nu înțeleg, însă după melodie pare „Vagabondul".

Stau, ascult, observ.

Cîntărețul nevăzut continuă să cînte. Mulțimea crește. Stradela Stoleșnikov și o mare parte din Petrovka sînt inundate de lume. Oamenii ies din magazine, se opresc și ascultă. Se ivesc la ferestrele caselor și ascultă. Constructorii care repară o clădire vecină și-au întrerupt lucrul, stau pe schele și ascultă. Șoferii mașinilor care au nimerit în mijlocul „dopului", au pus mîinile pe volan și ascultă și ei. Chiar și milițienii, oarecum stînghերiți de conștiința neputinței lor (cum să pună capăt unei asemenea încălcări a legilor circulației!) stau, zîmbesc și ascultă.

În sfîrșit, cîntecul se termină. O clipă de tăcere, și toți încep să aplaude. Aplaudă oameni care se află pe stradă, aplaudă cei din case, aplaudă constructorii de pe schele și șoferii. Toată lumea aplaudă! Și atunci, la una din ferestrele de la etajul III al hotelului „Ural", apare cîntărețul — un tînăr indian de o statură uriașă, asemenea unei statui vii. E îmbrăcat în costumul național indian: o cămașă albă, lungă ca o tunică. Aplauzele devin furtunoase.

I se strigă indianului:

— Bis!

— Mai cîntă ceva!

— Trăiască prietenia între popoare!

— Bis! Bis!...

Împreunîndu-și mîinile și ducîndu-le la ochi, cîntărețul își apleacă chipul frumos, salutînd mulțimea entuziasmată. Cine este el? Poate că e delegat la Festivalul de la Varșovia. I-a venit pofta să cînte și a cîntat, uitînd de fereastra deschisă și de puterea glasului său minunat!...

Ovațiile nu mai contenesc.

Cîntărețul continuă să salute mulțimea.

După fețele oamenilor se vede clar că ei doresc cu orice preț continuarea concertului. Un pericol serios amenință circulația de pe una din principalele străzi ale Capitalei. Atunci apare pe „scenă" un locotenent de miliție. Nu mai este „Alioșa Popovici", ci un om în vîrstă, un ostaș încercat, cu fața severă. El se oprește în așa fel încît cîntărețul să-l poată zări îndată și ridicînd mîinile în mănuși de un alb imaculat, îl aplaudă pe indian cu politețe. Apoi își împreunează mîinile și imitînd întocmai gestul oaspetelui din „țara minunilor", îl salută pe cîntăreț. Îndeplinind acest ritual foarte diplomatic din punctul său de vedere, locotenentul arătă spre mulțimea de pietoni și mașini și, împreunîndu-și din nou palmele repetă gestul de salut. Chipul mustăcios al locotenentului este atît de rugător, și gesturile sale atît de elocvente, încît indianul, înțelegînd totul, îi zîmbește, salută mulțimea și dispare.

Și cu asta întîmplarea neobișnuită a luat sfîrșit!

Povestea vie a vieții s-a terminat. Milițienii din posturi, sub conducerea locotenentului, împrăștie cu politețe și abilitate mulțimea.

Oamenii pleacă. Fețele lor sînt gînditoare și luminoase.

Observ un grup de turiști străini, adunați la un colț. Și ei l-au ascultat pe indian. Mă apropii și-mi dau seama după vorbă că sînt francezi. În grup sînt cîteva femei tinere, un brunet expansiv, îmbrăcat într-un costum de culoare deschisă, și un bărbat înalt cu păr cărunt, poate contabil, poate învățător de provincie, cu o umbrelă în mînă. Sînt însoțiți de un ghid, o fată drăguță cu ochelari de soare.

— Ce a cîntat, ce fel de cîntec? — o întreabă turiștii francezi pe însoțitoarea lor.

Și ea le răspunde zîmbind:

— C'est une chanson de paix. Un cîntec despre pace!...

Francezii zîmbesc. Unii politicos, alții din toată inima. Turistul cel virstnic înalță umbrela și o vîrtură în aer, de parcă ar vrea să amenințe pe acei cărora nu le place acest cîntec despre pace, interpretat de un necunoscut student indian la Moscova, la sfîrșitul verii anului 1955.

ACTUALITĂȚI tehnice

Noi construcții industriale în Uralul de sud

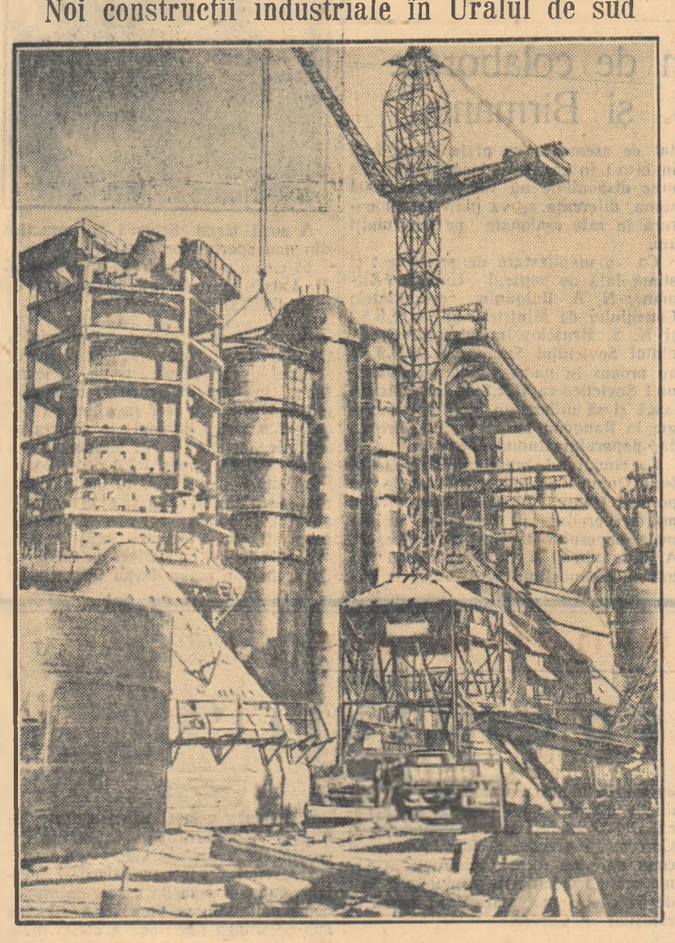

Se execută ultimele lucrări la construcția noului furnal al combinatului metalurgic din Celeabinsk

Pentru întîia oară în istoria metalurgiei

La Nijni Taghil — vechi centru din Ural al metalurgiștilor ruși — s-a petrecut de curînd un eveniment important: cîțiva oțelari de la uzina de vagoane, împreună cu maistrul Stepan Barin, au realizat economii de un milion de ruble.

Se înțelege că, a economisi un milion de ruble și în același timp a da anual peste plan mii de tone de oțel de calitate superioară, nu e deloc ușor. Oțelarii au realizat acest lucru datorită aplicării unei metode noi de căptușire a pereților cuptoarelor.

Un milion de ruble economii prin folosirea nisipului, a deșeurilor inutilizabile din producție și a cărămizii de magnezit sparte! Așa hotărîse grupul de oțelari de la uzina de vagoane din Ural, în frunte cu maistrul Stepan Barin. Lupta a început. Unii oțelari nu prea aveau încredere în valoarea noii propuneri. Mulți susțineau unul și același lucru: căptușirea cuptorului cu cărămidă este recunoscută în lumea întreagă. Cărămida e cărămidă: e solidă și rezistentă. Și iată că se propune înlocuirea cărămizii cu un material oarecare, ca un aluat. E prea neobișnuit, prea riscant!

Aceste îndoieli erau oarecum de înțeles. Inovatorii nu au găsit dintr-odată compoziția-aglutinantă necesară. Și nu rareori se întîmpla ca Barin să audă în secție:

— Stepan Iakovlevici! Curg pereții! Alarmă! Pericol de avarie! Și asta tocmai în momentul cînd se părea că victoria mult dorită era atît de aproape... Totuși, cuptorul suportase fără reparații 600 de șarje.

Dar Barin nu s-a dat bătut, ci a continuat experiențele. Alături de maistrul Stepan Barin erau comuniștii din secție, colectivul de partid al întregii uzine, inginerii înaintați.

În ajutorul inovatorilor a venit și spiritul creator al specialiștilor, tehnologilor și conducătorilor procesului de producție. Unii au construit un nou blindaj pentru cuptor, alții au mărit înclinarea pereților, ceea ce a ușurat încărcarea rapidă a șarjei. Iar Stepan Barin, împreună cu oțelarii, a găsit, după multe experimente, mijlocul de a înlocui căptușeala de cărămidă a cuptoarelor electrice, cu nisip, la care se adaugă o cantitate mică de sticlă lichidă. Totodată, oțelarii au reușit să folosească, la căptușeala de bază a cuptoarelor, deșeuri provenite de la căptușeala oalelor de turnătorie, în locul cărămizii de magnezit, care e atît de scumpă.

Și astfel lupta a fost încununată de succes. Economia generală de materiale, energie electrică și salarii a totalizat în patru ani peste un milion de ruble. Pînă de curînd, cuptoarele electrice suportau cam 60—80 de șarje. Prin aplicarea noii metode, un cuptor a rezistat la 9.000 de șarje! Acum, toate cele cinci cuptoare ale secției sînt căptușite după noua metodă.

În felul acesta oțelarii uzinei de vagoane au realizat o rezistență a cuptoarelor electrice nemaiîntîlnită în istoria metalurgiei.

În cinstea celui de al XX-lea Congres al P.C.U.S. oțelarii de la uzina de vagoane din Ural au hotărît ca între două reparații capitale ale cuptoarelor, să realizeze nu 60 de șarje, ca înainte, ci 10.000 de șarje.

Dezlegările problemelor de șah ale concursului nostru

Problema nr. 4, — al cărei autor este unul din cei mai de seamă problemiști sovietici, **L. I. Kubbel,** — reunește o serie de teme clasice (Novotny, Grimshaw, Würzburg-Plachutta, interferența neagră) și a fost distinsă cu premiul I la concursul ziarului „Zvezda" în anul 1928. Cheia problemei este **1. Ng4!** (cu amenințarea 2. Nf5, după care liniile de acțiune ale Tg5 și Nh7 sînt blocate și negrul nu poate para amenințările 3. Cd3 și 3. Td5 mat) Survin următoarele variante: 1... Ch3 2. Nf3 și 3. Tb5 mat; 1... Tge5 2. Ce6+! T: e6 3. Td5 mat; 1... Tee5 2. Td5+ T: d5 3. Ce6 mat; 1... Nb1 2. Nd2 Cc2 3. Cfd3 mat; 1... Nc2 2. Nd2 și 3. Nb4 mat; 1... Cc2 2. Ne6 cu am. 3. Ca4 mat.

Problema nr. 5, a lui **F. M. Simhovici,** a fost distinsă cu premiul I la concursul pe 1937 al revistei „British Chess Magazine". Cheia 1. **Dg1!** amenință 2. D: c5+ R: c5 3. Tb5 mat. Apărările negrului duc la următoarele variante: 1... T: b4 2. Db1! (am. 3. Df5 mat) 2... T: b1 3. e4 mat, sau 2... Tf4 3. Db7 mat; 1... N: b4 2. Da1 (cu am. de mat la a8 și e5) 1... c: b4 2. g: f4 T: f3 3. e4 mat; 1... T: f3 2. Dd4+ și 3. Tb5 mat.

Problema nr. 6, de **V. A. Bron** a obținut premiul I—II la egalitate la concursul revistei „Șahmati v S.S.S.R." pe 1937. După prima mutare **1. Dc4!** se ajunge la o poziție de zugzwang (albul nu amenință nimic). Mutările negrului duc la următoarele variante: 1... b: c2 2. Ta4+ Na3 3. N: c3 mat; 1... c: b4 2. D: b3 și negrul e din nou în zugzwang; 1... Ca2 2. Df1+ Cc1 3. Ta4 mat.

Problema nr. 7 de **A. V. Galițki** este destul de simplă. După **1. Nh8!!** negru este în zugzwang. La 1... N: b2 urmează 2. Th1!! N: h8 3. D: h8 mat (Acesta este motivul pentru care nebunul trebuie să mute la prima mutare numai la h8 și nu pe alte cîmpuri de pe diagonala mare). 1... T: b2 2. Dg2! urmat de T: c1 sau D: b2 mat; 1... Nd2 (e3 sau f4) 2. b4+ urmat de mat.

(Soluțiile problemelor 8—10 vor fi publicate în numărul viitor)

Tribuna aplicării experienței sovietice

Pentru continua înflorire a agriculturii

Ing. Gh. TURA
cercetător științific principal la Stațiunea experimentală agricolă I.C.A.R. din Mărculești, regiunea Constanța

În opera de transformare socialistă a agriculturii, un rol însemnat revine stațiunilor experimentale agricole. În cursul primului nostru plan cincinal Stațiunea experimentală agricolă Mărculești a desfășurat o vastă activitate pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de partid. Stațiunea este așezată în mijlocul cîmpiei Bărăganului, în zona cea mai secetoasă a țării și este chemată să rezolve toate problemele sporirii producției agricole pentru această zonă.

La baza activității sectorului de cercetare al stațiunii, stau principiile înaintate și experiența practică bogată ale agrotehnicii sovietice. De mult folos ne sînt, de asemenea, utilajele moderne de laborator și de cîmp primite din Uniunea Sovietică. Folosind multilateralul ajutor sovietic, cele 10 laboratoare de cercetare ale stațiunii au izbutit să obțină, în ultimii cinci ani, o serie de rezultate științifice importante care au și fost introduse în producție.

Sînt remarcabile succesele realizate de laboratorul de selecție. Aplicînd metodele agrobiologiei sovietice de ameliorare a plantelor — selecția de masă și individuală, hibridarea sexuată și vegetativă, educarea hibrizilor etc. — s-a creat soiul de grîu de toamnă „Bărăgan 77", cu 20% mai productiv decît soiul raionat, fapt pentru care stațiunea a fost distinsă cu Premiul de Stat, clasa I. S-au realizat noi linii de grîu foarte productive, precum și linii de floarea soarelui cu peste 50% ulei în semințe etc.

Laboratorul de agrotehnică a definitivat cercetările asupra metodelor de lucrare a solului. Au fost obținute rezultate în ce privește problemele datei și adîncimii executării desmiriștitului și a arăturii de bază, ale modului de lucrare a pămîntului după anumite plante în vederea însămînțării grîului și porumbului etc. Au fost determinate felul și cantitățile de îngrășăminte, precum și data și modul încorporării lor în sol la anumite culturi. Laboratorul a obținut primele rezultate în aplicarea sistemului agrotehnic Maltev. A fost pusă la punct, în condițiile zonei Bărăganului, metoda obținerii a două recolte de cartofi pe an, prin care se realizează 8—10.000 kg/ha de cartofi la prima recoltă (din iunie) și 10.—14.000 kg/ha la recolta a doua, din toamnă.

Sectorul nostru pentru înmulțirea semințelor selecționate a obținut succese remarcabile, aplicînd principiile agrotehnice sovietice concretizate în complexul agricol elaborat de savanții Dokuceaev — Kosticev — Viliams. Astfel, s-au putut strînge recolte de 3.900 kg/ha la grîul de toamnă „Bărăgan-77" semănat în teren foarte bine lucrat și îngrășat toamna și primăvara. Recolte mari s-au obținut și la mazăre, orz de toamnă și de primăvară pe suprafețe de zeci și sute de ha. Aplicîndu-se cu grijă o serie de măsuri agrotehnice, cum sînt: arătura adîncă de toamnă, lucrarea de primăvară a terenului cu grapa și cu extirpatorul, semănatul în pătrat, mecanizarea lucrărilor de întreținere — stațiunea a strîns producții medii de 1640 kg/ha la floarea soarelui și 4.160 kg porumb boabe la hectar de pe 200 ha. Lanul de porumb însămînțat cu sămînță hibridă, la care s-au aplicat și îngrășăminte chimice, a dat 5.866 kg boabe la ha. Tuberculi din soiul de cartofi „Viola", iarovizați după metoda sovietică și semănați primăvara au dat 31.134 kg la ha.

Stațiunea acordă toată atenția îmbunătățirii bazei furajere pentru hrănirea rațională a animalelor. A fost organizat un asoiament special cu plante de nutreț, destinate conveerului verde. Tot mai mult se folosește nutrețul murat, preparat din porumb. Porumbul pentru siloz e semănat pe o tarla specială, se recoltează cu știuleți cu tot în faza lapte-cerată și se depozitează în gropi amenajate în prealabil, adînci de 2,5—3 metri, late de 3 metri și lungi după necesitățile de furaj. În această privință, stațiunea a trasmite învățăminte din vizita făcută de specialiștii sovietici în cultura porumbului. Potrivit sfaturilor specialiștilor sovietici, stațiunea folosește pentru murat tocătura de coceni colectată în urma recoltării cu combina a porumbului pentru boabe, amestecată cu 5% uruială de cartofi, sorg sau porumb, sau cu dovleci, pepeni furajeri și topinambur.

Stațiunea a acordat în anul acesta toată atenția activității de sprijinire și îndrumare a unităților agricole din apropiere. Colaboratorii științifici ai stațiunii au îndrumat sistematic din punct de vedere tehnic 14 unități agricole din zona Bărăganului, din care 9 gospodării colective, 2 întovărășiri agricole și 3 gospodării de stat. Toate aceste unități au realizat și depășit planul de producție pe 1955. Gospodării colective ca acelea din Perișoru, Dragalina, Ceacu, Ștefan cel Mare, Hagieni, au obținut recolte mari la culturile agricole și distribuie mari cantități de cereale pentru ziua muncă. Bunele rezultate obținute de aceste unități se datoresc mai ales faptului că ele au aplicat larg o serie de procedee agrotehnice înaintate ale agriculturii sovietice, cum sînt: iarovizarea ovăzului, semănatul grîului de toamnă în cruce sau în rînduri dese, polenizarea suplimentară la floarea soarelui, folosirea semințelor selecționate, producerea seminței hibride de porumb, plantarea de vară a cartofului și îndeosebi executarea arăturilor adînci.

La stațiune au avut loc 5 consfătuiri agricole cu colectiviști și alți lucrători din agricultură. Cîteva mii de lucrători agricoli din țară au vizitat stațiunea în 1955.

În cinstea celui de al II-lea Congres al P.M.R., colectivul stațiunii a luat noi măsuri pentru sprijinirea multilaterală a dezvoltării agriculturii în țara noastră.

Sectorul de producție al stațiunii se străduiește să creeze cele mai bune condiții pentru recolta anului viitor. Însămînțările de primăvară se vor efectua numai în arături de toamnă. Pe lanurile de grîu și orz de toamnă se întind parazăpezi. Pînă la 21 decembrie, vor fi condiționate și gata de expediat gospodăriilor de stat și colective toate semințele de orz, ovăz, floarea soarelui și mazăre pentru însămînțările de primăvară. Se controlează riguros grîul de toamnă pentru prevenirea atacului gîndacului ghebos și al altor dăunători, precum și a înghețului.

Continuînd să aplice în chip creator, potrivit condițiilor locale, cuceririle științei sovietice, stațiunea va extinde mult activitatea de cercetare. Deosebită atenție se va acorda studiului și aplicării sistemului agrotehnic Maltev, care deschide mari perspective agriculturii din regiunile secetoase. Se vor continua lucrările de cercetare în legătură cu producerea de semințe hibride de porumb și de combinații hibride ale soiurilor de porumb cele mai productive. Cercetătorii noștri vor intensifica lucrările de introducere în cultură și aclimatizare pe Bărăgan a noi plante, cum sînt: alunele de pămînt, susanul, ricinul și unele soiuri de pomi și legume, un soi nou de porumb furajer pentru însilozare ș.a. În anii viitori, se vor definitiva cercetările referitoare la normele și regimul de irigație la principalele plante de cultură. Aceste cercetări trebuie să dea o contribuție științifică importantă la marea operă în perspectivă a irigării Bărăganului.

Întregul colectiv al stațiunii va continua să studieze și să aplice învățămintele științei agricole sovietice, pentru a aduce noi contribuții la sporirea producției agriculturii din țara noastră și la transformarea ei socialistă.

Din minunile semiconductorilor

La Conferința unională pentru problemele semiconductorilor, care s-a ținut de curînd la Leningrad, a fost organizată o expoziție a noilor dispozitive și aparate pe bază de semiconductori.

Atrăgea atenția în primul rînd un frigider neobișnuit. Partea din spate a acestui aparat seamănă cu elementele unui radiator. „Elemente" asemănătoare are frigiderul și în interior, iar între ele se află niște plăcuțe fine de semiconductori. Acesta e tot aparatul: n-are nici lichid, nici mecanisme ce ar putea să se uzeze sau să se strice. El are o capacitate mai mare decît frigoriferele cu gaz.

Pe unul din standurile expoziției, se pot vedea diode și triode cristalice. Aceste aparate foarte mici însă foarte economice și de o durată neobișnuit de lungă înlocuiesc cu succes lămpile de radio cu vid. Alături, poți urmări în fotografii fazele procesului de fabricare a diodelor și triodelor. Ce drum delicat și complicat! Unei plăcuțe de germaniu, atît de mică, încît abia o poți lua cu mîna, i se adaugă prin sudură o bucățică de indiu. Aici trebuie apoi fixate la anumită distanță două firișoare aproape invizibile de conductori care sînt în contact cu niște fire mai groase ce pornesc afară. Aparatul este apoi acoperit cu un lac protector și închis într-o cutie de mărimea unui bob de mazăre, făcută din masă plastică. Multe operațiuni trebuiesc executate la microscop, în vid sau într-o atmosferă cu azot, iar montarea se controlează la aparate electrice foarte sensibile.

Strîns legat de problema semiconductorilor este și domeniul electronicii compușilor organici.

Știm fiecare cîte ceva despre importantul proces al naturii vii care e fotosinteza. Planta captează prin frunzele sale verzi energia razelor solare și, utilizînd-o, își construiește corpul din apă, săruri minerale și oxid de carbon. Lemnul, cărbunele, turba sînt produse ale fotosintezei, „concentrate" ale energiei radiante a soarelui.

Planta, însă, „conservă" doar o parte foarte mică din lumina solară care cade pe frunze, iar 99% din ea sau chiar și mai mult se pierde în zadar. De aceea se acumulează atît de încet în natură substanța organică; e nevoie de multă vreme ca să crească copacii, sau să se coacă fructele. Iar rezervele de cărbune și petrol de pe planeta noastră nu sînt infinite. De aceea, savanții chimiști și-au propus de multă vreme să creeze un proces artificial asemănător fotosintezei, însă mai eficace. Fără plante și mai repede decît procedează plantele, să se creeze combustibil, mase plastice, zahăr! Deocamdată, aceasta este o problemă de viitor. Mai întîi, trebuie descoperite în toată amănunțimea lor legile acțiunii reciproce a luminii și compușilor organici. Cercetătorii au reținut însă faptul important că mulți din acești compuși sînt semiconductori, în care raza de lumină provoacă procese electronice.

Lucrările efectuate în această direcție au și dat primele rezultate. La conferință, academicianul A. Terenin a făcut cunoscute concluziile unor cercetări în domeniul fotoelectronicii coloranților organici. Luminînd, de pildă, o poighită tare de colorant, sau pulbere de semiconductori colorați, el a reușit să obțină modificări ale energiei luminoase asemănătoare cu procesele ce se petrec în fotoelementele din frunze. Aceste fenomene fotoelectrice nu sînt altceva decît înfăptuirea pe cale artificială a primei etape a fotosintezei în afara frunzei vii. Succesul e destul de însemnat. Însă cîmpul cercetărilor rămîne încă destul de larg. Savanții sovietici continuă lucrările.

SĂPTĂMÎNA

Vizita lui N. A. Bulganin și N. S. Hrușciov în Birmania

In dimineața zilei de 1 decembrie avionul sovietic pe bordul căruia se aflau N. A. Bulganin și N. S. Hrușciov și persoanele ce-i însoțesc, a traversat golful Bengal, îndreptîndu-se spre Rangoon — capitala Uniunii Birmane.

Cînd avionul sovietic, însoțit de o escadrilă de onoare, a apărut pe cerul senin al orașului, mulțimea aflată pe aeroport a și început să aplaude cu însuflețire, fluturînd stegulețele cu culorile sovietice și birmane. Salve de tun au vestit locuitorilor Capitalei că oaspeții sovietici au păsit pe pămîntul Birmaniei. Tinere fete birmane, îmbrăcate în minunate costume naționale, au împodobit cu ghirlande de flori — potrivit unei vechi tradiții — pe oaspeții dragi ai poporului birman. De pretutindeni se auzeau urările: „Trăiască prietenia sovieto-birmană!", „Pentru pace în întreaga lume!", „Prietenia dintre Birmania și Uniunea Sovietică este vesnică". Porumbelul alb se putea vedea pe steaguri și panouri, de zidurile caselor și pe covoarele așezate de-a lungul balcoanelor. „Vă pot încredința — a spus U Nu, premierul Uniunii Birmane, adresîndu-se oaspeților sovietici — că conducătorii și poporul Birmaniei vă iubesc nu pur și simplu ca pe prieteni binevoitori, ci ca pe rude dragi".

Pentru poporul birman, vizita conducătorilor sovietici a constituit un eveniment istoric. Relatînd despre primirea entuziastă pe care cetățenii orașului Rangoon au făcut-o oaspeților sovietici, ziarul „Birman" a scris: „Ziua de ieri va fi înscrisă cu litere de aur în analele istoriei Uniunii Birmane. Toată populația orașului, cu excepția acelor ocupați cu treburi urgente, și-a lăsat lucrul pentru a se încolona de-a lungul soselei de la aeroport spre palatul prezidențial și a saluta cu căldură pe primul ministru al Uniunii Sovietice, mareșalul Nikolai Bulganin, și pe primul secretar al Partidului Comunist, Nikita Sergheevici". Un alt ziar birman „New Life of Burma" scrie că „Birmania trebuie să considere vizita conducătorilor sovietici drept o vizită a vestitorilor păcii și prieteniei".

Oaspeții sovietici au depus o coroană de flori pe mormîntul conducătorului luptei de eliberare națională, Aung San, și al tovarășilor săi de luptă, uciși mișelește de agenții dușmanilor independenței birmane. Apoi, conducătorii sovietici au vizitat pagoda Sve-Dagon, măreață construcție ridicată acum 2.500 de ani. Unul din însoțitori, un diplomat birman, privind spre turnul auriu al pagodei, s-a adresat oaspeților cu următoarele cuvinte:

„Luptînd pentru independență, noi spuneam adesea: Cînd Wilhelm Cuceritorul a debarcat pe coastele Angliei, pagoda noastră Sve-Dagon exista deja. Anglia nici nu se formase ca națiune cînd poporul nostru se afla deja pe culmile civilizației. Amintirea acestui fapt i-a însuflețit pe oamenii noștri la luptă".

— Just — a remarcat N. S. Hrușciov — moștenirea strămoșilor trebuie prețuită și păstrată.

— Pagoda Sve-Dagon, a spus în continuare însoțitorul, întruchipează nu numai cultura birmană, ci și cultura Asiei de sud-est, inclusiv cea indiană. Atunci cînd India era un mare stat, Anglia nici nu exista ca stat. Acum India devine iarăși o mare putere.

— Așa se desfășoară istoria! — a răspuns N. S. Hrușciov.

— Acum, noi schimbăm istoria, — a remarcat unul din interlocutorii birmani.

— Da, istoria se schimbă, a spus N. S. Hrușciov. Acesta este însă un proces greu și multilateral. La început, poporul luptă cu arma în mînă pentru libertatea și independența sa, iar apoi, cînd libertatea și independența au fost cucerite, formele de luptă se schimbă. Poporul trebuie să-și dezvolte economia și cultura și să fie gata, în același timp, să-și apere independența. Cred că poporul birman a învățat din experiența amară a istoriei sale și va ști să se apere. Experiența îi va spune unde îi sînt prietenii și unde îi sînt dușmanii. Nu voi preciza acest lucru, pentru că și așa sînt acuzat de unii că fac propagandă.

— Am învățat să deosebim propaganda de realitate — a spus însoțitorul birman.

— Atunci cînd oamenii sovietici spun adevărul, a adăugat N. S. Hrușciov, unii afirmă că aceasta este propagandă. Acestia ar dori ca noi să spunem: ce oameni buni sînt colonialiștii, cît bine au făcut ei celor pe care-i asupresc. Aceasta le-ar place colonialiștilor...

— Am învățat pe propria noastră piele ce înseamnă colonialismul! — a exclamat un birman care asculta cu interes această convorbire.

In dimineața zilei de 3 decembrie, avionul pe bordul căruia se aflau oaspeții sovietici, s-a îndreptat spre nord-est — spre statul San — unul din statele autonome ale Uniunii Birmane. Ocupația de bază a locuitorilor de aici este agricultura.

In drum spre capitala statului San, oaspeții s-au oprit în orășelul Heo. Aici N. A. Bulganin și N. S. Hrușciov au fost primiți cu căldură de șeful statului, Sao Cun Clo. Oaspeții au fost salutați cu bucurie de populație. De pretutindeni se auzeau aclamații: „Vă urăm succes!", „Dorim pace trainică!", „Trăiască tovarășul Hrușciov", „Trăiască premierul Bulganin!" In cinstea oaspeților s-au organizat competiții de canotaj, apoi s-au executat dansuri populare.

In seara aceleiași zile, oaspeții sovietici au ajuns la Taungdii — capitala statului San. In dimineața următoare, ospitalierii locuitori ai statului San și-au luat rămas bun de la conducătorii sovietici care s-au îndreptat spre Mandalay, al doilea oraș ca mărime din Uniunea Birmană. Pe aeroportul din Mandalay, N. A. Bulganin și N. S. Hrușciov au fost întîmpinați de U Ba Swe, ministrul Apărării al Uniunii Birmane, de reprezentanți ai Comandamentului Suprem și ai autorităților militare ale regiunii.

Și aici oaspeții au fost salutați ca vestitori ai păcii. Pe ambele părți ale șoselei pe unde trecea mașina cu conducătorii sovietici se aflau mii de oameni, veniți să întîmpine pe oaspeți.

In dimineața de 5 decembrie N. A. Bulganin și N. S. Hrușciov s-au înapoiat la Rangoon, iar în după amiaza aceleiași zile Ba U, președintele Uniunii Birmane a oferit în parcul palatului prezidențial o recepție în cinstea oaspeților. A doua zi dimineața în sala de sedințe a Consiliului municipal din Rangoon a avut loc un miting organizat de Liga antifascistă a libertății poporului. La acest miting consacrat prieteniei dintre popoarele birman și sovietic au luat cuvîntul primul ministru al Uniunii Birmane, U Nu, în calitate de președinte al Ligii antifasciste a libertății poporului și N. S. Hrușciov.

Vizita conducătorilor sovietici în Birmania s-a încheiat printr-o Declarație comună, în care se arată că în timpul vizitei lor în Birmania, N. A. Bulganin și N. S. Hrușciov au avut cîteva convorbiri cu U Nu, primul ministru al Uniunii Birmane. Aceste convorbiri, care s-au desfășurat în spiritul unei mari prietenii și al unei înțelegeri reciproce depline, au oferit posibilitatea pentru un larg schimb de păreri atît în problemele care prezintă interes și avantaj pentru ambele țări cît și în problemele de importanță internațională ce nu suferă amînare.

In ziua de 7 decembrie oaspeții sovietici au părăsit Birmania.

Un vast program de colaborare între U. R. S. S. și Birmania

In conformitate cu principiile colaborării dintre U.R.S.S. și Uniunea Birmană în domeniul economiei, culturii, științei și tehnicii, așa cum s-a arătat în declarația comună a lui N. A. Bulganin, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., N. S. Hrușciov, membru al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., și U Nu, primul ministru al Uniunii Birmane, reprezentanții celor două guverne au examinat problemele unui program de dezvoltare a agriculturii și de creare a unor întreprinderi industriale în Uniunea Birmană.

Guvernul Uniunii Sovietice a acceptat să acorde guvernului Uniunii Birmane ajutor și colaborare în elaborarea unui program de dezvoltare a agriculturii, în executarea de lucrări de irigație și în crearea de întreprinderi industriale.

Guvernul Uniunii Sovietice a acceptat de asemenea ca plata să se facă în orez: în cazul cînd cantitățile de orez disponibile nu vor acoperi toată suma, diferența se va plăti tot în natură în rate eșalonate pe mai mulți ani.

Ca o manifestare de prietenie și stimă față de poporul Uniunii Birmane, N. A. Bulganin, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., și N. S. Hrușciov, membru al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., au propus în numele guvernului Uniunii Sovietice ca U.R.S.S. să construiască și să utileze un institut tehnologic la Rangoon pe care să-l ofere ca dar poporului Uniunii Birmane.

La rîndul lui, premierul U Nu a oferit Uniunii Sovietice, în numele poporului Uniunii Birmane, orez și alte mărfuri produse în Birmania. În numele poporului Uniunii Sovietice, N. A. Bulganin și N. S. Hrușciov au primit cu recunoștință acest dar.

Pe rîul ANGARA

Pe suprafața netedă a rîului Angara alunecă ușor un vas de pasageri. Turiștii privesc fermecați minunatele peisaje de început de iarnă ale acestui ținut siberian.

Lumina asfințitului a poleit parcă cu aur copacii. Intr-un luminiș, se conturează silueta înaltă și zveltă a unui mesteacăn singuratic, copacul atît de cîntat de poporul rus...

O căprioară sălbatecă a ieșit sfioasă din desișurile taigăi și, nemișcată, admiră cu ochișorii-i rotunzi frumusețea de neasemuit a Angarei.

Intr-adevăr, e greu să redai în cuvinte impresia puternică pe care ți-o produce acest rîu siberian! Cu ce pot fi comparate apele sale repezi, nespus de limpezi, cu colorit nestatornic, cînd de un albastru deschis, cînd aproape cenușii, însă întotdeauna foarte reci, chiar și pe arșiță?!

Angara a constituit întotdeauna mîndria locuitorilor Siberiei. Nu degeaba s-au scris atîtea despre ea!

...Bătrînul și căruntul Baikal nu poate uita noaptea aceea de groază cînd unica sa fiică, Angara, l-a părăsit, condamnîndu-l la singurătate veșnică. Sfărîmînd toate obstacolele ivite în drum, dărîmînd stîncile, ea s-a zmuls din cuibul părintesc, avîntîndu-se în brațele iubitului său — frumosul Enisei... Și cînd bătrînul și singuraticul Baikal își amintește de acea noapte tristă, mînia îl cuprinde și începe să spumege, rostogolind valurile năpraznice peste stîncile din jur...

Așa povestește o veche legendă despre Angara. Insă marele rîu siberian nu este renumit numai prin trecutul său poetic, legendar. In anii Puterii Sovietice, malurile sale pitorești au suferit schimbări uimitoare. In prezent, în acest ținut clocotește o viață intensă, fericită. Au fost înălțate orașe și așezări noi, au fost construite fabrici și uzine. Angarsk, cel mai tînăr oraș din Uniunea Sovietică și unul din cele mai frumoase orașe ale Siberiei răsăritene, a și fost trecut pe hărțile geografice ale U.R.S.S.

...Se fac ultimele pregătiri pentru punerea în funcțiune a hidrocentralei de la Irkutsk. Ea va inunda cu lumină electrică nemărginitele ținuturi siberiene, transformînd energia inepuizabilă a rîului Angara într-o forță care va înfrumusețea și mai mult aceste meleaguri minunate.

A început sezonul sportiv de iarnă

A sosit iarna. Schiorii pot practica din nou sportul lor favorit.

In clișeu: **Studentele V. Ambos și H. Laene se îndreaptă spre baza de schi din Tallin.**

Nimeni n-ar fi crezut că duminica trecută va fi inaugurat la Moscova sezonul sportiv de iarnă. Oricum, timpul încă nu dădea temei unor asemenea prevederi. Dar în ajun, un pui de ger a strîns orașul în chinga sa argintie, iar din cerul plumburiu s-a lăsat deodată spre pămînt o perdea de fulgi mari și jucăuși, ca niște fluturași sprințari. A doua zi dimineața, în șuvoiul de oameni care se scurgea pe toate străzile, întîlneai mulți moscoviți cu schiuri, cu patine, cu bastoane de hochei pe umăr. Iarna timpurie nu i-a luat prin surprindere pe sportivi.

Cum i-au întîmpinat patinoarele, bazele de schi, terenurile de hochei?

Fabricile din Leningrad, Lvov, Tallin au trimis încă din toamnă celei mai vechi baze de schi din parcul Izmailovski, schiuri apreciate în întreaga Uniune Sovietică. Dacă anul trecut baza punea la dispoziția sportivilor 1.100 de perechi de schiuri, anul acesta numărul lor trece de 1.500. In parc s-a redeschis bufetul, iar garderoba are anul acesta o capacitate de peste 2.000 de locuri. Au și început înscrierile la cursurile pentru schiorii începători.

Dar duminica, în parc nu s-a deschis numai baza de schi. Pe uriașul inel de gheață care a încins lacul natural, au prins să lunece patinatorii. Peste vreo săptămînă-două, cînd gheața se va întări, patinoarul va avea o suprafață de 80.000 de metri pătrați. Pe locul unde vara se întreceau jucătorii de tenis, se întinde acum terenul de patinaj artistic. Școala pentru începători, care funcționează în parcul Izmailovski, se bucură de multă popularitate în rîndul locuitorilor din raionul „Stalin".

Dar larma veselă a sportivilor răsună și în parcul Sokolniki. In afară de patinoarul comun, aici a fost amenajată o bază pentru unitățile militare. Sportivii militari au și început antrenamentele de patinaj viteză. In apropierea patinoarului se află două terenuri de hochei.

La baza de schi a asociației „Krasnoe znamea" a avut loc un seminar original. Dar el nu consta în obișnuitele întrebări și răspunsuri, ci în întreceri pasionante de schi. Participanții sînt muncitori la fabrica „Krasnaia zarea" și urmează cursurile de arbitri, organizate de asociația sportivă „Krasnoe znamea".

Oraș în pustiu

Acest oraș apare dintr-odată în fața ochilor ca o oază de basm în mijlocul valurilor încremenite ale nisipului. Cînd, după o călătorie îndelungată prin pustiu, nimerești pe străzile verzi și umbroase ale Nebit-Dagului, cu șiruri drepte de case luminoase, cu grădini de flori și havuzuri, îți vine greu să crezi că de jur împrejur, pînă la linia circulară a orizontului, nu se întind decît nisipuri.

Ibraghim Kunanbaev, unul din cei mai vestiți sondori ai orașului Nebit-Dag.

Orașul acesta e tînăr de tot. Oamenii sovietici l-au construit pe un loc pustiu, lipsit de viață și de apă, la o depărtare de 400 de kilometri de Așhabad, capitala Turkmeniei. Acolo, la poalele pustiului se înalță lanțul muntos Bolșoi Balhan, iar puțin mai departe se profilează dealul Nebit-Dag — „Muntele petrolului".

La sfîrșitul veacului al XIX-lea, industriașii ruși au început să exploateze acolo petrolul, însă după cîtva timp au abandonat zăcămintele, declarîndu-le epuizate. Geologii sovietici au descoperit însă că sub întinderile urlașe de nisip sînt ascunse rezerve foarte mari de petrol. Curînd, acolo a crescut o adevărată pădure de sonde petrolifere, a fost construit drumul de fier.

Problema alimentării cu apă, atît de dificilă în pustiu, a fost rezolvată prin construirea unui mare număr de puțuri. In acest oraș, unde pînă nu de mult apa era adusă în cisterne, cresc în prezent numeroși copaci, iar străzile sînt stropite zilnic cu apă.

Acolo unde se înregistrează pulsul pămîntului

Stația centrală seismică „Moscova" își desfășoară activitatea obișnuită. Aparate și dispozitive sensibile controlează „pulsul" pămîntului. Incă nu se știe că în acea clipă, într-o regiune îndepărtată a globului, o presiune uriașă dezlănțuită în adîncul pămîntului, a depășit rezistența rocilor și cu o lovitură puternică, le-a zdruncinat din temelii.

Oscilații ondulatorii s-au răspîndit în toate părțile, așa cum pornesc cercurile concentrice de la o piatră aruncată în apă.

Au trecut 15, 18, 19 minute. Undele au ajuns la stația seismică „Moscova".

Amplificate de 1.000 de ori, oscilațiile solului au fost înregistrate pe seismogramă. In aceeași clipă, semnale luminoase și acustice i-au vestit pe colaboratorii stației seismice că a fost înregistrat un cutremur puternic. Aproape concomitent au făcut înregistrări și alte stații seismice ale Uniunii Sovietice. Și pretutindeni, datele obținute au fost studiate cu atenție.

Măsurată precis pe seismogramă, distanța dintre Moscova și epicentrul cutremurului a fost stabilită: 15.000 km. Judecînd după direcția oscilațiilor, cutremurul s-a produs undeva, în partea de sud-est a Oceanului Pacific. Dar unde anume? Datele furnizate numai de stația „Moscova" sînt insuficiente pentru răspuns. Insă, între timp, au fost cercetate și seismogramele celorlalte stații ale Uniunii Sovietice. Una după alta, sosesc telegrame din Sverdlovsk, Andijan, Iujno-Sahalinsk.

Cele povestite mai sus au avut loc cu cîtva timp în urmă. Ele reprezintă unul din cele mai interesante aspecte ale activității vaste desfășurate de stațiile seismice.

— Multe telegrame au circulat atunci între stațiile noastre — își amintesc colaboratorii.

Dar iată că și în săptămîna aceasta, pe adresa stațiilor seismice din diferite orașe s-au primit numeroase telegrame. Numai că de data aceasta seismografele n-au înregistrat nimic deosebit. Ce să fie atunci?

„S-au înființat stații noi" — vestesc telegramele.

In prezent în Uniunea Sovietică, peste 600 de stații seismice veghează atent asupra „pulsului" pămîntului.

Rețeaua stațiilor seismice în U.R.S.S. crește neîncetat, iar utilajul lor se perfecționează. Seismologii sovietici lucrează intens pentru rezolvarea problemei importante și dificile a prezicerilor cutremurelor.

Pe globul care reprezintă planeta, membrii stației seismice „Moscova" stabilesc locul unde s-a produs cutremurul.

Pe teme internaționale

Mitul „prosperității"

Incercînd să întunece conștiința maselor populare, apărătorii capitalismului se folosesc de orice înșelăciune cît de mică a producției, pentru a vorbi despre „superioritatea" și „vitalitatea" orînduirii burgheze, despre „prosperitatea" maselor. Toate acestea au ca scop să „nege" legea pauperizării absolute și relative a proletariatului și a tuturor oamenilor muncii, lege descoperită de Marx. In legătură cu o anumită creștere a producției și a comerțului într-o serie de țări capitaliste, în ultima vreme, acéste imnuri închinate capitalismului au devenit deosebit de nepotrivite.

„Cel mai mare boom din toate vremurile!" — exclamă ziarul american „New York Herald Tribune". „Un avînt cu adevărat vertiginos!" — adaugă alt organ american, „Journal of Commerce". Unul din regii industriei de automobile din S.U.A. — Henry Ford II — anunță trecerea la un „capitalism popular". Ziarele burgheze din Anglia, Franța, Germania occidentală și din alte țări se grăbesc și ele să trîmbițeze „era prosperității" și „ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii". Dar, toate încercările de a prezenta vremelnicele îmbunătățiri ale conjuncturei drept o permanentă superioritate a capitalismului, și de a înfățișa procesul implacabil al pauperizării maselor drept o „neînțelegere trecătoare" nu pot înșela pe nimeni.

Marxismul nu consideră pauperizarea absolută și relativă a clasei muncitoare în condițiile capitalismului, ca un proces rectiliniu. El admite perioade de ridicare vremelnică a capacității de cumpărare a oamenilor muncii în anumite condiții ale dezvoltării producției sau ca urmare a succesului luptelor greviste. Dar, chiar cea mai prielnică situație — creșterea producției — înseamnă extinderea puterii capitalului asupra unui număr tot mai mare de robi salariați, intensificarea exploatării și mizeriei maselor, creșterea prăpastiei sociale între muncitori și capitaliști. Unele „avînturi" ale conjuncturei capitaliste nu pot ascunde faptul că creșterea mizeriei și exploatării oamenilor muncii este o lege generală, absolută, a acumulării capitaliste.

1.

Pentru a aprecia, în mod just, afirmațiile presei burgheze din S.U.A., Anglia, Franța, Germania occidentală și din alte state capitaliste despre „ridicarea capacității de cumpărare" a oamenilor muncii, trebuie să avem în vedere că masa de produse necesare căpătată de muncitori din partea capitalismului este determinată de ceea ce muncitorul, la rîndul său, dă capitalismului. Deoarece singurul „bun" al proletariatului este forța lui de muncă, nu e greu de înțeles că creșterea producției capitaliste, observată în ultima vreme, se realizează pe baza intensificării exploatării.

Se înțelege că, în presa burgheză, care flecărește despre „campania de creștere a productivității" nu există date despre amploarea și intensitatea crescîndă a stoarcerii forței de muncă în întreprinderi. Dar faptele sînt elocvente în această privință. Tocmai ca urmare a introducerii unui diabolic ritm de muncă, și a lipsei de măsuri de ocrotire a muncii în S.U.A., numărul accidentelor în producție face în fiecare an peste două milioane de victime. Dintre acestea, 15—16.000 sînt mortale și 85—90.000 cazuri sînt de pierdere definitivă a capacității de muncă. După datele unuia din comitetele Congresului Sindicatelor din producție, în cei trei ani cît a durat războiul din Coreea, în Statele Unite ale Americii numărul oamenilor care au murit în urma accidentelor în producție a fost de 1,4 ori mai mare decît acel al soldaților americani uciși în Coreea. In aceeași perioadă, numărul celor care au rămas schilodiți în urma unor accidente în producție a fost de 54 de ori mai mare decît numărul răniților în Coreea.

Intensificarea exploatării clasei muncitoare își găsește oglindirea și în folosirea pe scară largă în producție a muncii femeilor și copiilor, muncă plătită foarte puțin. Acum, în S.U.A. lucrează aproximativ 20 milioane de femei și peste 2 milioane de copii și adolescenți. Salariul femeilor, în anul 1952, a fost numai 37 la sută din salariul bărbaților, iar salariul negreselor nu a depășit o jumătate din salariul femeilor albe.

In alte țări capitaliste, munca femeilor și copiilor reprezintă între o pătrime și o jumătate din munca tuturor celor ce lucrează în producție. In aceste țări, salariul femeilor este mult mai mic decît al bărbaților (în industria textilă și poligrafică din Belgia este mai scăzut cu 30-32 la sută, în industria de confecții din Republica Federală Germană și din Irlanda — cu 35 la sută etc.).

Reversul medaliei „campaniei pentru productivitate" — intensificarea exploatării — constă în alungarea din producție a milioane de brațe de muncă „excedentare".

In anul 1954, șomajul în S.U.A. a cuprins cinci milioane de oameni ai muncii. Așa cum recunoaște revista burgheză „Business Week", „niciodată, din anul 1931 încoace, numărul muncitorilor în producție n-a fost mai scăzut". Dar, la începutul verii anului curent, numărul celor ce lucrau în industria S.U.A., după spusele aceluiași organ, a scăzut cu încă 900.000 de oameni. Statistica oficială ascunde, însă, acest fapt, declarînd că milioane de șomeri „lucrează independent" și, cum s-ar zice, „prosperă independent".

2

Din cauza uriașei uzuri a forței de muncă în condițiile „raționalizării" capitaliste contemporane, proletariatul revendică sporirea salariilor pentru refacerea capacității sale de muncă consumată într-un timp scurt. Și cînd sub presiunea puternică a clasei muncitoare, monopolurile sînt nevoite să facă anumite concesii, presa și știința burgheză încep să vorbească despre „ridicarea nivelului de trai", despre „creșterea bunei stări" etc. Dar, în lupta lor împotriva revendicărilor clasei muncitoare, monopolurile dispun de o armă puternică — creșterea prețurilor mărfurilor, care anulează cuceririle oamenilor muncii. Creșterea costului vieții însoțește, inevitabil, „perioada prosperității". Acest lucru poate fi văzut chiar din datele oficiale.

Din datele O.N.U.-ului, de pildă, reiese că costul vieții în ultimii patru-cinci ani în S.U.A., Anglia, Italia, Grecia și alte țări a crescut cu 12-50 la sută. Dar aceste date denaturează situația reală a oamenilor muncii. Astfel, dacă am da crezare statisticii oficiale vest-germane, între luna mai a anului trecut și luna mai 1955, salariul muncitorilor din Germania occidentală, ar fi crescut, chipurile, cu 10 la sută, în timp ce prețurile n-ar fi crescut decît cu 2 la sută. Iată însă ce a declarat, în legătură cu aceasta, unul din conducătorii sindicatelor din Germania occidentală, corespondentului ziarului elvețian, „Journal de Genève": „Datele statistice induc în eroare. Pentru calcularea acestui procent de doi la sută de creștere a costului vieții, la care se referă autoritățile, ele au pus la un loc obiectele de lux — automobile, frigidere, motociclete, și tot felul de alte mărfuri, al căror preț a fost scăzut — cu mărfurile de primă necesitate, ca îmbrăcăminte, rufe etc., ce au fost scumpite obținîndu-se astfel, o cifră medie a prețului mărfurilor de consum".

Asemenea „calcule" înșelătoare pentru ilustrarea „creșterii" nivelului de trai sînt folosite pe scară largă și în alte țări capitaliste.

Ele nu pot ascunde procesul nestăvilit de scădere a consumului maselor populare. Din datele O.N.U.-ului se vede că anul acesta, în comparație cu anul 1949, în Belgia a scăzut consumul de țesături, iar în Danemarca și Suedia a scăzut consumul de alimente, îmbrăcăminte și încălțăminte. După cum a reieșit în timpul anchetei efectuate recent de parlamentul Italiei, 1.357.000 familii italiene din 11.576.000 trăiesc în mizerie, 869.000 de familii nu consumă alimente ca zahăr, carne etc. In anul 1953, — 69 la sută din numărul familiilor din S.U.A. aveau un venit anual de mai puțin de 5.000 de dolari, în timp ce minimul, cel mai modest, calculat de universitatea din California, este de 5.400 de dolari.

3.

— Dar, permiteți-ne, — exclamă apărătorii capitalismului — în ultimii trei ani s-a observat o creștere a vînzării de mărfuri cu folosire îndelungată: motociclete, aparate de televiziune, mobile, frigidere. Creșterea vînzării acestor mărfuri nu este oare o dovadă a sporirii capacității de cumpărare a populației?

Trîmbițînd creșterea vînzării de mărfuri cu folosire îndelungată, propagandiștii burghezi bine informați știu că această cerere sporită nu se datorează creșterii salariului proletariatului, ci unor măsuri „de stimulare" artificială, luate de monopoluri ca, de pildă, creditul prin plata în rate. Cu alte cuvinte, monopolurile, fără a scade prețurile mărfurilor și vînzîndu-le în rate, caută să scape de criza de supraproducție. Ele caută, de asemenea, să pună mîna pe viitoarele venituri ale cumpărătorilor, să-i prindă pe oamenii muncii în mrejele datoriilor. Acest sistem viclean a căpătat o extindere largă în principalele state capitaliste.

Suma totală a datoriilor consumatorilor în S.U.A. este de peste 112 miliarde de dolari. (Din această sumă, 25 miliarde provin din vînzarea în rate și 80 miliarde din ipotecarea caselor). Fiecărei familii îi revine, în medie, datorii ce însumează 625 dolari.

Această creștere colosală a datoriei populației a fost prezentată la început ca un indiciu al creșterii capacității de cumpărare. Acum, ea trezește îngrijorarea cercurilor monopoliste. Fie de o parte, magnații industriei din S.U.A. ca și din celelalte state burgheze, se tem că „datoriile cumpărătorilor cresc prea repede" și nu corespund posibilităților de plată ale maselor. Pe de altă parte, ei se tem că încetinirea ritmului de creștere a vînzărilor pe credit va nimici stimulentul lărgirii producției și, în orice clipă, poate duce la supraîncărcarea pieței.

Intr-un cuvînt, dezvoltarea sistemului de vînzări în rate nu este de loc o dovadă a creșterii bunei stări a maselor, ci a adîncirii contradicției dintre posibilitățile de producție ale capitalului și capacitatea de cumpărare scăzută a oamenilor muncii, fapt care prevestește o nouă criză de supraproducție.

4.

Inevitabila rămînere în urmă a capacității de cumpărare a oamenilor muncii față de creșterea producției capitaliste se adîncește și mai mult din cauza sporirii poverei înarmărilor și militarizării economiei naționale din S.U.A., Anglia, Franța și într-un șir de alte țări burgheze.

Intre anii 1949—1954, cheltuielile militare ale statelor membre ale pactului Atlanticului de Nord au atins 260 miliarde de dolari. Această sumă este egală aproximativ cu întreaga avuție națională a Angliei. Fonduri atît de uriașe au fost strînse prin jefuirea populației și, în deosebi, a oamenilor muncii cu ajutorul impozitelor. După datele „Cărții faptelor despre muncă" editată, recent, în S.U.A, impozitele plătite în 1954 de fiecare familie cu un venit anual de 3.500 de dolari, au atins 1055 dolari, și de fiecare familie cu un venit de 4.500 dolari — 1.425 dolari. Cu alte cuvinte, cam 30 la sută din toate veniturile au fost sustrase familiilor celor mai sărace sub formă de impozite. O cotă tot atît de ridicată o au și impozitele asupra veniturilor oamenilor muncii din Franța și Anglia.

Micșorînd capacitatea de cumpărare a oamenilor muncii, condamnîndu-i la un regim de muncă de cazarmă, cursa înarmărilor împrăștie o ploaie de aur asupra vîrfurilor capitalului financiar. Profiturile corporațiilor americane în anii 1950—1954 s-au ridicat la 35—40 miliarde de dolari pe an. E de ajuns să amintim că profiturile anuale ale trustului american „General Motors" întrec considerabil venitul național al unor țări ca Belgia, de pildă. In condițiile actualei curse a înarmărilor, prăpastia dintre bogăția unui mănunchi de magnați ai monopolurilor și sutele de milioane de oameni ai muncii se adîncește considerabil. Partea proletariatului în venitul național al principalelor țări capitaliste reprezintă numai 29—40 la sută. In același timp, bancherii și industriașii pun în buzunarele lor peste jumătate din venitul național.

★

In condițiile asupririi crescînde, clasei muncitoare nu-i rămîne decît o singură cale pentru a-și apăra drepturile ei — calea luptei. Creșterea acestei lupte a proletariatului caracterizează întreaga perioadă numită „era prosperității" și spulberă basmele despre „bunastare" a oamenilor muncii în țările capitaliste.

Intărindu-și în luptă solidaritatea lor de clasă, eliberîndu-se de otrava ideologică a propagandei burgheze, sute de milioane de proletari din toate țările intră în rîndurile luptătorilor conștienți pentru eliberarea lor, pentru interesele vitale ale tuturor oamenilor muncii.

E. PLETNEV

„VEAC NOU", organ al Consiliului General A.R.L.U.S. Apare săptămînal. Redacția și administrația str. Ion Ghica 5—7 Telefon 3.03.10. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin". Piața Scînteii București. ABONAMENTE pe 3 luni, 3 lei; pe 6 luni, 6 lei; pe 1 an, 12 lei. Abonamentele se fac la toate oficiile poștale prin factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții STAS — 3452 — 52